

THE BRITISH ESPERANTIST

WITH WHICH IS
INCORPORATED

"THE ESPERANTIST"

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION.

Vol. VIII.—No. 88.]

APRIL, 1912.

[Price 3d.

PERMANENT ANNOUNCEMENTS.

The Reading Room at Headquarters is open each day from 10 a.m. to 6 p.m. (Saturdays, till 1 p.m.). All the Esperanto magazines; 200 volumes of literature.

Lantern Slides for lecturers are sent to approved persons. More than 200 representative pictures. Conditions of loan and list may be obtained from the Curator, Mr. W. E. ROLSTON, 60, Silver-crescent, Chiswick, London, W.

Wall Charts for lecturers are sent out on loan free of all charge except carriage. Apply to the Secretary for particulars.

International Correspondence is most desirable to maintain uniform style among Esperantists of different countries. It is easy to open up correspondence on any subject. See our "F.K.I." columns.

Propagandists should note and index the various points of progress recorded in THE BRITISH ESPERANTIST each month, and thus supply themselves with the information

necessary when giving addresses or writing to the Press. The following articles should be earmarked:—

Vol. V. (1909), pp. 9, 15, 16, 30, 32, 39, 52, 71, 78, 95, 98, 111, 130, 131, 149, 158, 168, 178, 216, 236. Vol. VI. (1910), pp. 9, 18, 37, 51, 57, 76, 98, 114, 119, 129, 150, 152, 159, 177, 200. Vol. VII. (1911), pp. 30, 31, 85, 92, 141, 176, 183, 186, 198, 212, 219, 233.

Lecturers and Debaters are strongly advised to consult, besides the articles noted in "B.E.," the following works:—"International Language," Zamenhof—A. E. Wackrill; "International Language," Dr. W. J. Clark; "Por kaj Kontraŭ Esperanto," D-ro. Vallienne; "The Fall of Babel," Bernard Long, B.A.

Propaganda Meetings.—Local workers are urged to visit the Secretaries of Y.M.C.A.'s, Debating, Literary, and Social Societies, with the object of arranging an Esperanto Evening. The Secretary of the

B.E.A. will endeavour to engage the services of a Lecturer, if requested.

New Groups might be formed in dozens of towns where there are already many isolated Esperantists. Friends in such places who are willing to give their services to this end are invited to notify the B.E.A., when all possible help will be given them.

"The British Esperantist."—Bound volumes for reading practice or presentation may be obtained as follows:—Vol. III. (1907), 2s. 6d.; Vols. IV.—VII. (1908–11), 4s. each. All post free.

Esperanto Press Club.—All willing to help, communicate with Mr. C. E. BOARDMAN, F.N.S.A., 51, Ryfold-road, Wimbledon-park, London.

Group Secretaries should send in their reports (which should be brief and of general interest) if possible before the 15th of the month, for insertion in following issue.

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (Inc.), 133-136, HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.

GROUPS AND SOCIETIES AFFILIATED TO THE B.E.A.

Order of Information.—Group; Secretary; Place of Meeting, Day, and Hour.

- Accrington.—Miss L. IDDON, 11, Owen-st.—Daily.
 Adelaide (S. Australia).—W. D. SMITH, G.P.O., Adelaide.—Mon.
 Aldershot & Farnham.—C. W. SHANKS, 65, Grosvenor-rd.—Altern. West End Boys' School, Aldershot (Tues.), and West-st. Girls' School, Farnham (Thur.).
 Barrow-in-Furness.—W. H. BOXALL, 25, Abercorn-st.—Fri.
 Bath.—E. R. BLACKETT, 9, Stall-st.
 Bedford.—Miss WALLS 67, Victoria-rd.
 Birmingham.—F. W. HIPSLEY, 156, South-rd., Erdington.—Lund's College, 25a, Paradise-st., Thur., 7.30.
 Blackburn.—R. BRADLEY, 33, Shakeshaft-st.—P.S.A. Inst., Freckleton-st., Tues., 8.
 Blyth (Northumberland).—J. TULLOCH, 1, New-rd., The Colliery.—Labour Inst., Fair, Fri., 8.
 Bolton.—A. R. HORSLEY, 24, Rock-ave., Halliwell.
 Bradford.—J. A. CALVERT, 115, Legram's-lane.—Central Café, Prudential-bldgs., Sunbridge-rd., Thur.
 Brighouse.—Miss A. ASPINALL, 4, Halifax-rd., Slead Syke.—Wright's Café, Commercial-st., Fri., 8.
 Brighton & Hove.—Miss EKLUND, 9, West-drive, Queen's-pk.—Thur.
 Bristol.—O. DADLEY, 21, Kingsdown-parade.
 Buckingham.—R. G. LEE, Northcote Villa.
 Buckhurst Hill (Essex).—Miss N. A. STACEY, "Woodthorpe."—"Woodthorpe," Tues. 8.
 Burnley.—T. FERNLEY, 27, Tunstill-st.—Daily.
 Bury.—H. INGRAM, M.Sc., F.C.S., 26, Hamilton-st.—Girton Hall, Manchester-rd., Wed., 8.
 Buxton.—J. T. POLLARD, 17, Kents Bank-rd.—Meeting Place: Write Sec.
 Cambridge.—G. REYNOLDS, 12a, Sidney-st.
 Cape Town.—(Verda Stelo).—Miss BARBARA SMITH, 88, Norwich-st.
 Cape Town.—A. E. ABRAHAMS, 85, Burg-st.
 Cheltenham.—W. F. WESTMANCOTE, Fernville, Langdon-rd.—The Rechabite Hall, Albion-st., Tues., 7.
 Chester.—J. W. JONES, 112, St. Anne-st.—People's Hall, Delawere-st., Mon., 8.
 Coleraine.—Mrs. M. HAZLETT, Belfast Bank Ho., Diamond.—Irish Society's Schools, Thur., 8.
 Coventry.—Miss W. E. TAYLOR, "Espero," Stanway-rd., Earlsdon.—29, Little Park-st.—Daily.
 Darlington.—Mrs. G. P. WOOF, 8, Pierremont-eres.
 Deal.—HERBERT SEWELL, College-rd. Post Office.—Mangilli's Restaurant, Fri., 8.
 Derby.—J. POTTER, Jun., 4, The Strand.
 Dewsbury.—E. CRAWSHAW, 18, Thornhill-st., Savile Town.
 Dover.—W. CHITTY, Mildura, Park-ave.
 Dublin Modern Languages Soc. (Esp. Sec.).—SINTON DOUGLAS, 21, Greenmount-rd., Terenure.
 Dundee.—ALFRED A. SLIDDERS, 10, Whitehall-st.
 Durham (North-West).—Miss M. E. TROTTER, "Oakleigh," Shotley Bridge.
 Eastbourne.—JOHN P. NIX, 2, Terminus-rd.—St. Anne's Parish Room, Mon., 8.
 East Maitland.—E. A. PRYKE, East Maitland, N.S.W.
 Edinburgh.—W. M. PAGE, 31, Queen-st.—Wed., 6 p.m., in Patrick Thomson Tea Rooms, North Bridge, at 8.30, in 26, Synod Hall.
 Fremantle (W. Australia).—COLIN UNWIN, 48, Cliff-st.—103, High-st., Tues., 7.45.
 Fylde, Blackpool.—Miss A. SCHOFIELD, 16, Woodland grove.—Thur.
 Gateshead-on-Tyne.—G. WATSON, 24, Exeter-st.—Adult School, 73, Coatsworth-rd., Tues.
 Glasgow.—A. ALLISON, 102, St. Vincent-st.—Alexandra Hotel, Mon., 7.30.
 Glenelg (S. Australia).—Mrs. J. LUMSDON.
 Gloucester.—G. L. PREEDY, 2, Tweenbrook-ave.—Ruskin Hall, The Cross, Mon., 7.30.
 Gosford (Australia).—P. J. HOLDSWORTH, Gosford, N.S.W.
 Halifax.—W. HODGSON, 36, Conway-st., Hopwood-lane.
 *Halifax Esperanto Association.—E. WHITEHEAD, 29, Knight-st.—Mechanics' Institute, Crossley-st.
 Hailestead (Essex).—Miss J. M. INMAN, Colchester-rd.—Fri.
 Harrogate.—Miss E. MOODY, 101, King's-rd.
 Harrow.—B. E. LONG, B.A., 46, Roxboro'-rd.
 Hastings.—A. J. ADAMS, Plympton-terrace. Every morning.
 Nabden Bridge.—Miss EMILY CROSSLEY, Weasel Hall.
 High Wycombe.—A. BOORMAN, Espero Cottage, Rectory-ave.
 *Hobart (Tasmania).—E. A. BUDGE, 11, Church-st.
 Huddersfield.—W. H. HIRST, Esperanto Ho., Thornton Lodge-rd.—Technical College, Queen-st., S., Thur., 7.45.
 Hull.—Miss E. VIVIAN, 8, Stirling-st.—Grosvenor Hotel, Wed.
 Invercargill (N.Z.).—HARRY A. EPSTEIN, Box 133.
 Ipswich.—W. JOLLEY, Del. U.E.A., 46, All Saints-rd.—Unitarian Chapel, Friars-st., Fri.
 Jersey (C.I.).—J. J. LE SUEUR, "Holmehurst," Queen's-ave.
 Keighley.—Miss A. E. LUTY, 44, Drewry-ter.—Mon.
 *Kettering.—A. E. SMITH, Garfield-st.—Old Free Library-bldgs., Silver-st., Sat., 6.30.
 *Kilmarnock.—R. S. BROWN, 53, Fullarton-st.—Every other Thur.
 Lancaster.—Miss GRISENTHWAITE, 5, Balmoral-rd.
 Leamington.—J. HARRISON, 114, Plymouth-place.—Tues.
 Leeds.—Miss L. BRIGGS, West Lea, Armley.—10, Park-st., Fri., 8.
 Leeds (Salem).—H. BARKER, 36, St. Luke's-rd., Beeston-hill.
 Leith.—Miss E. WALLACE, 23, Starbank-rd., Trinity.
 Leven.—Miss M. C. GERRETT, Learmont.
 Lewes.—H. VERRAL, 8, Grange-rd.
 Liverpool.—R. P. GRIFFITHS, 12, Bennison-drive, Grassendale.—10, Colquitt-st., alternate Tues. and Sat.
 London (Central).—P. J. CAMERON, 31, Cheyne-row, Chelsea, S.W.—St. Bride's Inst., Ludgate-cir., Fri., 7.30.
 Battersea, S.W.—Mrs. L. A. EVANS, 8, Bolan-st.—Board Room, Latchmere Baths, Wed., 8.
 Bedford Park, W.—H. MEULEN, 19, Boscombe-rd., Shepherd's Bush.—Tues., 7.30.
 Brixton, S.W.—E. W. EAGLE, 21, Kellett-rd.—59, Brixton-hill, Tues., 8.
 Charing Cross, W.C.—ARTHUR BLOTT, 39, Broadway, Stratford, E.—Eustace Miles Restaurant, Chandos-st., Tues., 3.
 Croydon.—L. L. S. LOUIS, 3, Courtney-rd., Waddon.—3 Station-bldgs., Tues., 8.
 East London.—J. GOURLAY, The Laurels, Hale-end-rd., Highams-pk.—Room A, Toynbee Hall, Wed., 8.
 Emmanuel (S.E.).—E. A. ALLSOP, 27a, Burnbury-rd., Balham, S.W.—L.C.C. School, 265a, Camberwell-rd., S.E., Mon., 8.30.
 Kingston-on-Thames.—E. M. SEXTON, F.B.E.A., Warwick Lodge, Hampton Wick.—Marathon Café, 4, Church-st., Tues., 8.30.
 N. London "Clarion."—J. PRATT, 12, Pellerin-rd., Stoke Newington.—Thur.
 Mildmay.—M. C. BUTLER, L.R.A.M., 18, Leigh-rd., Highbury.—2, Quadrant-rd., Canonbury, N., Thur., 8.
 Stepney.—W. T. BURDEN, 13, Belgrave-st., E.—Stepney Meeting Hall, Garden-st.—Wed., 9.

- Sud Orienta Stelo.**—E. K. JAYNE, 22, Kinveachy-gardens, Old Charlton, S.E.—Fri.
Sutton (Surrey).—L. C. ANDREWS, Cressingham Ho., Carshalton.—“School of Music & Art,” “The Beeches,” Brighton-rd., Sutton, Thur., 8.
West Norwood.—A. H. HUGHES, 34, Romola-rd., Herne-hill, S.E.
Wimbledon.—E. M. RYDER, 13, Trewince-rd.
Wood Green.—ROBERT ROBERTSON, 3, Earham-grove, N.—Public Library, Sat., 7.30.
Maldstone.—Mrs. M. E. PEAKE, 144, Upper Fant-rd.—Mon.
Manchester.—J. WOODALL, 56, Clarendon-rd., C-on-M.—Onward-bldgs., Deansgate, Thur., 7.30
Mansfield.—FRANK H. JESSOP, 4, Mount-villas, Chesterfield-rd.
Melbourne (Australia).—A. H. JOHNSON, Box 715, G.P.O.—Fri.
Middlesbrough.—Miss M. L. WARNE, 14, Acton St.—Berlitz School, Thur., 7.
Mirfield (Yorks).—W. S. WADDINGTON, Broad Oaks.
Montrose.—Miss I. O. FETTES, 38, High-st.
Natala Verda Stelo.—LEONARD WOOD, 37, Frere-rd., Durban.—Mon.
Newcastle.—Mrs. S. E. WRIGHT, F.B.E.A., 11, Oxford-ter., Gateshead.—Church Inst., Hood-st., Wed. 8.
New Stevenson, N.B.—Rev. E. MOUNTAIN, Holytown.
Norwich.—J. WILKINSON, 116, Glebe-rd.—Y.M.C.A., St. Giles'-st., Mon., 8.30.
Nottingham.—E. W. OUTEN, 8, Ravensmore-rd.—Fri.
Oakworth (Yorks).—A. DENISON, 3, Apsley-ter.
Paisley.—D. SEMPLE, Calside-ave.
Partick Y.M.C.A.—J. A. JOHNSTON, Y.M.C.A., Peel-st.—Y.M.C.A. Rooms, Fri., 8.30.
Perth.—G. A. BROWN, 3, Windsor-ter., Craigie.—Wed.
Perth (W. Australia) Nigra Cigno.—T. E. O'DONOGHUE, 33, Barrack-st.—Macdonald's City Café, Barrack-st., Thur., 8.
Plymouth (Tri Urboj).—E. E. YELLAND, 16, Chapel-st., Stonehouse.—“The Welcome,” Fore-street, Devonport, Wed., 8.
Pontefract.—F. TAYLOR, Station Gates.
Portmadoc.—Miss GWEN OWEN, 4, Roche-ter., Garth.—Welsh Esp. League Offices, Cambrian-bldgs., Station-ave., Wed., 6 (Reading Room, W.E.L., open Tues. and Wed., 6—8 p.m.; Sat., 2.30—8).
Portsmouth.—E. B. JOHNSON, Esperanto Halo, The Arcade.—Esp. Halo, Tues., 8.
Pretoria (S. Africa).—Mrs. R. SPERO, P.O. Box 99.
Reading.—Miss R. WOOLFORD, 19, Duke-st.—Thur.
Redhill.—S. S. JENNINGS, 27, High-st.
Rochdale.—R. HOWARTH, 114, Royds-st.—Crescent Café, Drake-st., Thur 8
Rotherham.—J. E. HICKS, Y.M.C.A., High-st.—Thur.
Sheffield.—Miss BAXTER, 69, Spooner-rd.—Thur.
Sheffield Y.M.C.A.—W. HAGEN, Glengarth, Handsworth.
„ (Crookes) „—M. BROWN, 36, Bute-st., Crookes.
Shipley.—Miss M. E. PARKER, 25, Wellington-cres.—Co-operative Hall, Westgate, Fri., 7.30.
Slough.—Miss PITT, Upton House
Soham (Cambs.).—G. F. FENTON, Soham (Cambs.).
Somercotes Alfreton.—HARRY SHAW, Fernleigh Villa, Leabrooks, nr Alfreton.—Fernleigh Villa, Tues. and Thur., 7.
Southland (N.Z.).—A. ROWLANDS, Box 183, Invercargill.
Southport.—P. FOSTER, 33, Westbourne-rd. Birkdale.—Imperial Café, 555, Lord-st., Mon.
St. Albans.—O. GODMAN, 59, Oswald-rd.—Dear's Hotel, London-rd., Thur., 8.15.
St. Andrews.—Miss N. REID, 64, Market-st.—Tues., 8.
St. Helens (Lancs.).—E. L. CHALLENGER, 26, Cowley-hill-lane.—8, Church-st., Wed., 7.30.
Stockport.—E. HILES, 205, Chapel-st., Edgeley.—Thur.
Stockton.—T. H. WILSON, 6, Dovecot-st.
Stoke-upon-Trent.—H. TOMLINSON, 15, Sheppard-st.—Church Inst., Thur., 8.
Sunderland.—A. N. RONTREE, 30, Brinkburn-st.—Fri.
Swindon.—L. A'C. FARR, 50, Gladstone-st.
Swinton (Rotherham).—J. E. JONES, 38, Station-st.
Sydney, N.S.W.—H. GADSDEN, 39, Wentworth-court, Elizabeth-st
Todmorden.—T. WOOD, Hollins, Walsden.—Wild's Temperance Hotel, 1st and 3rd Wed. in month, 7.30.
Truro.—Miss BLIGHT, Victoria-sq.—Thurs.
Tunbridge Wells.—J. A. GILL, Lower Green-rd., Rusthall.—8, Earl's-rd., Tues., 8.30.
Wakefield.—P. BROOKS, 27, Church-rd., Altofts, Normanton.—Friends' Meeting Ho., Thornhill-st., Tues., 8.
Warrington.—E. GORDON BURGESS, 14, Winmarleigh-st.—27, Bewsey-st., Wed., 8.
Wellington (S.A.).—G. F. H. CLARK, P.O. Box 2, Wynberg. C.C.
Western Australia Esp. Socy.—Miss M. WATSON, Stott & Co.'s Business College, St. George's-ter., Perth.
Wisbech.—Miss E. MILLER, Wistaria Ho.—The Institute, Tues., 8.
 * New Group.

MY DEAR FRIEND,

You have no doubt heard of the International Language—Esperanto, and would perhaps like to become acquainted with the objects of the Movement.

This paper contains a great deal of general information upon the subject, and I am sure you will be much interested in reading it.

As our language is based upon the principal European languages, you will be able to understand much of the Esperanto portion, but if you will apply to the British Esperanto Association (Inc.), 133—136, High Holborn, London, for a “Key” (price ½d.) you will be able to read the whole of the paper.

Yours very sincerely,

Any of the following books may be had by applying to the Sec., BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, Museum Station Buildings, 133-136, High Holborn, W.C., and it should be noted that ALL profits arising from the sale of same are WHOLLY devoted to the propaganda of Esperanto.

New books are marked with an asterisk, books specially recommended are in black type.

N.B.—Deposit accounts can be opened with the Secretary. Minimum deposit, 10s. Group leaders and others will find this a great convenience. Stamps should not be sent for amounts over 1s. Cheques, Money and Postal Orders to be crossed "London and South-Western Bank." American drafts not accepted unless 25 cents are added for cost of collection. *Ĉekbankaj transpagiloj akceptataj.* Telegraphic address: "Esperanto, London."

INSTRUCTION BOOKS.

IN ENGLISH.

	Prices, post free.	
	s.	d.
Commentary, Grammar and, on the International Language Esperanto, by Major-General GEORGE COX, B.A. (Third Revised Edition)	2	6
Complete Grammar of Esperanto, I. KELLERMAN, A.M., Ph.D.	3	10
Ekzeroaro , Dr. Zamenhof's, with key, J. RHODES	1	0
Esperanto Teacher, The, a simple course for non-grammarians, by HELEN FRYER ...	0	7
Esperanto for Young Beginners ... (1s. per doz.)	0	1½
Esperanto for the English, by A. FRANKS ...	0	7
Esperanto for the Million...per doz., 1s. 3d.; each	0	1½
Esperanto Manual, MARGARET L. JONES ...	1	1½
Esperanto in 50 Lessons, by EDMOND PRIVAT ...	1	8
Esperanto Made Easy, Dr. O'CONNOR ...	1	2
Esperanto Self-Taught, WM. MANN (cloth, 1s. 8d.)	1	2
Esperanto Home-Student, JAMES ROBBIE ...	0	2½
First Reader in Esperanto, A, by E. A. LAWRENCE	0	7
Graduated Exercises, with Key, by A. MOTTEAU	0	7
Grammar and Exercises, by R. H. GEOGHEGAN	1	7
Phonography, Pitman's, adapted to Esperanto, by GEORGE LEDGER	1	0½
Pictorial Esperanto Course, CART-MANN ...	1	2
Picture Lessons in Esperanto, MARSHALL-MANN	0	3½
Primer of Esperanto... .. (1s. 8½d. per doz.)	0	2½
Standard Course, by G. W. BULLEN, cloth ...	1	1
Student's Text-book, by Dr. O'CONNOR, M.A....	1	1

IN ESPERANTO.

Ĉiutaga Vivo, La (Gouin Metodo), Esp.-Eng. ...	1	2
Espersteno (Internat. Stenog.), J. CATTON ...	1	1
Fundamento de Esperanto , 5-lingva, de D-ro. ZAMENHOF ... .. cloth, 3s.; paper	2	0
Eldono bohema, hispana, itala, greka, hungara, rumana, slovaka, turka ... .. (each)	1	0
Karlo (facila legolibro), ED. PRIVAT	0	7
Komercaj Leteroj, de LAMBERT	0	6
Komerca Sekretario, La, de J. ROS SUDRIÁ ...	0	6
Kurso Tutmonda de Esperanto, de E. GASSE ...	0	9
Librotendo, Duobla (Mondsisistemo), ERNST WUCHER	2	6
Lingvaj Respondoj (el <i>La Revuo</i>), de D-ro. L. L. ZAMENHOF... ..	0	9
Parizaneto, La, de R. KRÖN, Ph.D., 1s. 1d.; cloth	1	7
Sintakso Esperanta, de P. FRUICIER	1	6
Stenografio Internacia Aoro, de R. SPROTTE ...	0	5
Strukturo de la Vortaro Esperanta , by L. DE BEAUFONT (French and Esperanto) ...	0	4
Tutmonda Lernolibro (laŭ metodo Gouin), de F. L. G. MARÉCHAL	1	0

IN OTHER LANGUAGES.

Ausführliche Grammatik der Esperanto, Rektor W. VELTEN	1	10
Cours Méthodique, C. AYMONIER et GROSJEAN-MAUPIN. Thèmes. Versions ... each	1	3
Curso Práctico, por R. D. SEDÓ y V. INGLADA	3	2
Esperanto por Bohemoj, ČEJKA-KRUMPHOLZ ...	1	4
Grammaire complète, par C. AYMONIER... ..	1	6
Manual y Ejercicios, por V. INGLADA (Spanish)...	3	2
Petit Cours Primaire, BONNEHON kaj ROSIAUX	1	2
Praktisches Esperanto-Lehrbuch, R. SPROTTE...	1	7
Vollständiges Lehrbuch, von J. BOREL	1	7

Prices,
post free.
s. d.

Yiddish-Esperanto Text-book, J. BRESLER ...	1	0
Text-books in Portuguese, Italian, Catalan, Dutch, Dano-Norwegian, Swedish, Modern Greek, Roumanian, Hungarian, Bohemian, Polish, Servian, Slovak, Ruthenian, Russian, Bulgarian, Finnish, Japanese, Arabic, Armenian, and others to order.		

DICTIONARIES AND PHRASE-BOOKS.

Aferistoj, Turistoj, k.c., Poŝlibro Internacia por, by G. NORMAN (bound)	2	0
Anatomia Vortaro (kvarlingva)	1	6
Cesko-Esperantsky Slovník, de T. ČEJKA ...	1	1
Conversation Manual, O'CONNOR (cloth, 1s. 1d.)	0	7
Dansk-Norsk Esperanto Ordbog, KAJ BENDIX...	3	6
Deutsch-Esp. und Esp.-D., Taschenwörterbuch	1	1
Deutsch-Esperanto, Wörterbuch, ZAMENHOF ...	2	2
Deutsch-Esperanto Wörterbuch, P. CHRISTALLER (bind., 4s. 10d.)	4	0
Enciklopedia Vortareto Scienca (Esperanta kaj Franca), C. VERAX	6	0
English-Esperanto Dictionary, J. RHODES ...	5	4
English-Esperanto, by O'CONNOR and HAYES ...	1	8
Esperanto-English, by A. MOTTEAU	1	8
Supplements to above ... Esp. 1½d. and Eng.	0	4
Esperanto-Deutsch Wörterbuch (bound, 2s. 8d.)	2	2
Esp.-Franç., Dict. Usuel de, E. GROSJEAN-MAUPIN	1	0
Esp.-Français, Dictionnaire de P.E.S., 2s. 6d.; bound	3	0
Esp.-polski i polsko-esp., Słownik, ZAMENHOF ea.	0	7
Esperanto-Dansk-Norsk Ordbog, af F. SKEL-GIÖRLING... ..	4	0
Esperanto-Español y E.-E., Vocabulario, INGLADA and VILLANUEVA	6	3
Esperanto-Portuguez, T. R. LEITE	1	10
Esperanto-Rusa Vortaro, D-ro. L. L. ZAMENHOF	1	10
Esperantsko-Cesky, Slovník (bound, 2s. 3d.) ...	1	9
Français-Esperanto, Vocabulaire, by TH. CART	2	6
Franç.-Esp. Dictionnaire, P.E.S. (cloth)... ..	4	6
Frazaro, de HENRI DE COPPET	1	0
Frazaro, Deut.-Esp., VELTEN (cloth, 2s. 6d.) ...	2	0
Frazaro, Praktika, laŭ A. Matthias, J. BOREL ...	0	3½
Frazlibro, Popola, R. DESHAUS	0	6½
Frazlibro de l' Turisto (nova eldono)	0	6½
Italiano-Esperanto, Dizionario, di G. MEZZINI	2	6
Konkordanco de Ekzercaro , A. E. WACKRIEL...	1	0
" de Sentencoj , de ŬOAGO	0	10
Marista Terminaro, Provo de, ROLLET DE L'ISLE	1	6
Matematika Terminaro, by RAOUL BRICARD ...	0	9
Muzika Terminaro, kompilita de F. DE MÉNIL...	0	7
Naŭlingva Leksikono de Esp., L. BASTIEN ...	3	0
Novaj Vortoj, Du Mil, korektita, P. BOULET ...	1	6
Oficialaj Radikoj (BOIRAC)	0	6
Ornitologia Vortaro oklingva (Prova eldono), P. E. STOJAN	2	6
Photographique, Vocab. Français-Esp., C. VERAX	0	10
Plena Vortaro Esperanto-Esperanta kaj Esp.-Franca, EMILE BOIRAC. Partoj I. kaj II., 4s. 4d.; kun aparta aldono	9	6
Aldono	1	6
Poliglota Vade-Mecum de Internacia Farmacio, C. ROUSSEAU	7	6
Portuguez-Esperanto Dicionario, J. A. PROENÇA	3	9

Prices,
post free.
s. d.

	Prices, post free.			Prices, post free.	
	s.	d.		s.	d.
Rimoj, Vortaro de Esperantaj, de J. RHODES ...	0	7	Fabloj de Krilov, 1a parto, trad. DEVJATNIN ...	0	6
Rusa-Esperanta Vortaro, D-ro. N. KORZLINSKI	3	9	Fabeloj al Helenjo (M. Sibirjak), trad. D-ro. N. KABANOV	0	3½
Ŝlosilvortoj (Glossaire de 200 mots-clefs, Esp.- Français), de Le Commdt. FAUVART-BASTOUL	2	9	Fabeloj de Andersen, I., SKEEL-GIÖRLING ...	0	3½
Technique, Vocab. (Français-Esp.), de CH. VERAX	2	6	Fabeloj kaj Rakontoj (el "Esperantaj Prozaĵoj")	0	3
Universala Vortaro , de D-ro. ZAMENHOF ...	1	0	Faraono, La (B. Prus), KABE, 3 vols. ... each	2	0
" " Oficiala Aldono al ...	0	6	Fatala Ŝildo (L. Dalsace), trad. E. FERTER- CENSE	3	6
Vortaro de Esperanto (en Esperanto), KABE ...	4	0	Folioj de la Vivo (S. Rusiñol), A. SABADELL ...	1	0
Zamenhofaj Vortoj , netroveblaj en U.V. (L.K. Eldono), redaktita de A. E. WACKRILL ...	1	1	Formortinta Delsuno (R. Vermandere), trad. OSCAR VAN SCHOOR	2	3
LITERATURE.			Fundamenta Krestomatio , a collection of prose and poetry, edited by Dr. ZAMENHOF, the standard guide for Esperanto style, 6th edition, in paper cover (cloth, 4s. 6d.) ...	3	6
(See also <i>Drama</i>).			Funebra Parolado pri Louis de Bourbon (Bossuet), trad. LOUIS BASTIEN	1	0
A... B... C... (E. Orzeszko), F. ENDER ...	0	6	Krestomatia Konkordanco (I. Participoj), O'CONNOR kaj HAYES	0	3½
Akvo Dormanta (Meksikana vivado), L. BIART...	0	7	Fundo de l' Mizero, La (V. Sieroŝevski), KABE..	0	9
Ali Baba kaj la 40 Rabistoj, Major-Gen. G. Cox	0	4½	Genezo (Genesis), el la originalo trad. L. L. ZAMENHOF	2	0
Aladin; aŭ, La Mirinda Lampo " "	0	7	Gulliver en Liliputlando, trad. M. INMAN ...	1	1½
Aventuroj de la Kalifo Harun Alraŝid " "	0	4½	Gvidlibro de Gibralto, CHARLES J. EDWARDS	0	7
Alicio en Mirlando (Carroll), trad. E. L. KEARNEY, M.A. (bind., 2s. 3d.) ...	1	2½	Hermano kaj Doroteo (Goethe), trad. B. KÜSTER	1	1
Amoro kaj Psiĥe (Apulejus), trad. E. Pfeffer ..	0	7	Himnaro, kompilita de M. C. BUTLER, L.R.A.M. (cloth, 1s. 2d.)	0	7
Anekdotaro, Tutmonda, I. (Anglujo), E. ĈEFEĈ	0	3	Horacio (Horatius, from Macaulay's "Lays of Ancient Rome"), trad. C. BICKNELL ...	0	9
Anjo (I. Turgenev), trad. D-ro. A. FIŠER kaj V. ZAMJATIN	0	7	Idilio ĉe la Fonto, La (I. Nievo), trad. A. TELLINI	0	8
Ave Patria ...(Reymont), D-ro. LEONO ZAMENHOF	0	7	Imenlago (Th. Storm), trad. A. RADER ...	0	9
Batalo de l' Vivo, La (Dickens), trad. D-ro. ZAMENHOF (bind., 2s. 2d.)	1	1½	Indo-Eŭropaj Lingvoj kaj Esperanto, TH. CART	0	2
Berna Oberlando, Tra, ilustrita, T. HOPF ...	0	7	Infano, La, la Saĝulo kaj la Diabolo (C. Kerna- han), trad. J. C. O'CONNOR	0	3
Biblio, El la , elektitaj ĉapitroj, ZAMENHOF ...	0	3½	Internacia Krestomatio , trad. KABE ...	1	3
Blinda Rozo (Hendrik Conscience) ...	1	1	Interrompita Kanto, La (E. Orzeszko), trad. KABE	0	9
Bona Sinjorino (E. Orzeszko), trad. KABE ...	0	3½	Japanaj Rakontoj, ĈIF TOŝIO	0	7
Bontemplanoj, La, M. GAUTROT	0	4½	Juĝo de Oziris, La (H. Sienkiewicz), GRABOWSKI	0	6
British Esperantist , Vol. III., 2s. 6d.; IV., V., VI.	4	0	Kanto de Triumfanta Amo (Turgenev), D-ro. A. FIŠER	0	7½
" " Covers for Binding ...	0	10	Karavano, La (Wilh. Hauff), trad. J. W. EGGLETON	1	1
Bukedo, de Prof. C. LAMBERT	2	0	Karmen (P. Mérimée), trad. SAM MEYER ...	1	1
Bulgaraj Rakontoj (I. M. Vazov), trad. D. ATANASOV	0	3½	Kaukaza Kaptito (Tolstoj), trad. A. N. SARAPOVA	0	3½
Ĉe l' Koro de Eŭropo, E. PRIVAT (ilustrita) ...	0	6½	Kio Okazis Foje en Sidono, GRABOWSKI ...	0	7
Deveno kaj Historio de Esperanto ...	0	7	Kio povas okazi se oni donacas surprize, de E. ĈEFEĈ (kun 16 ilustraĵoj), dua eldono ...	0	7
Devjatnin, V. N., Plena Verkaro , Libro I., 2s.; Libro II., 2s. 6d.; Libro III., 1s. 6d.; Lib. IV.	1	9	Kondukanto kaj Antologio , de A. GRABOWSKI...	2	0
Diservo de la Angluja Eklezio (Cambridge, 1907)	0	7	Kongresaj Paroladoj de D-ro. ZAMENHOF (vidu "Deveno kaj Historio")	0	7
Diversaĵoj (<i>stories translated by various writers</i>)	1	6	Kongreso, Raporto pri la Dua, Tria kaj Kvina, de P. CORRET ... .. . each	0	10
Dogmaro pri la Vivo (Swedenborg) ... cloth	0	7½	Kongreso, Raporto pri la Sesaj	1	1
D-ro. Jekyll kaj S-ro. Hyde (Stevenson), MORRISON kaj MANN	1	1½	Tria, La, multilustrita, eldonita de <i>La Revuo</i> ...	1	6
Don Kihoto en Barcelono, F. PUJOLA Y VALLÈS	0	3½	La Blonda Ekberto (L. Tieck), trad. D-ro. A. FISCHER	0	6
Du Noveloj (M. Jokai), trad. J. DE LUXENBACHER	1	3	La Konfeso (L. N. Tolstoj), trad. M. S. TENNER	1	4
Du Paroladoj , de EDMOND PRIVAT	0	4	*La Trezoro de l' Oraĵisto (A. Senoa), trad. el <i>la kroata</i> F. KOLAR-KROM	2	2
Du Rakontoj, verkitaĵ de D. DE ROTHAN ...	1	1	La Vendetta (H. de Balzac), trad. MARCEL MERCKENS	1	3
Du Rakontoj de A. Čehov, trad. B. KOTZIN ...	0	4	Lasta Abenceraĝo, La, trad. DESHAYS ...	0	6½
Durer, Albrecht. Reproduktaĵoj (53) kun teksto en Esp.	4	4	Laŭroj (Premiitaj Verkoj de <i>La Revuo</i>) ...	2	0
Eĉ en Doloro, ni estu Ĝojaj! (Adele Kamm), E. RAMO	1	1	Legendoj (A. Niemojewski), trad. el pola lingvo Br. KUHL	0	3½
Elektitaj Fabeloj (Grimm), trad. KABE ...	1	8	Legolibreto, J. BOREL	0	3½
Elektitaj Fabeloj (La Fontaine), G. VAILLANT ...	0	9	Libro de l' Humoraĵo, LENGYEL PÁL ...	2	6
* Eliro (Exodus), el la originalo trad. L. A. ZAMENHOF	2	0	Litadmonoj de S-ino Kodel (D. Jerrold), J. ROBBIE, Du serioj ... .. . each	0	1½
En Fumejo de l' Opio (Reymont), KABE ...	0	7	Londonaj Interesaĵoj, kun kvar kartoĵ ...	1	0
En Harmonio kun la Eterneco (R. W. Trine), trad. F. SKEEL-GIÖRLING. Tole-bindita ...	1	8	Malnovaj Paĝoj el "L.I." (Unua serio) ...	1	4
En Malliberejo (E. Ĉirikov), KABE ...	0	3½	Manon Lescaut (Prevost), trad. D-ro. VALLIENNE	2	6
En Rusujo per Esperanto, A. RIVIER ...	1	5			
En Svislando . Bele ilustrita. E. RAMO... ..	3	2			
Esperantaj Prozaĵoj	2	6			
* Esperanta Literaturo , pri la. EDMOND PRIVAT (Parolado ĉe la Sepa Kongreso)	0	9			
Evangelio Sankta Mateo, MIELCK kaj STEPHEN	0	7			
Evangelio de S. Johano, La, ilustr. ...	0	1½			
Evangelioj, La Kvar, P-ro. R. LAISNEY ...	1	6			
Fabiola (Kardinalo Wiseman), trad. E. RAMO (427 pg.)	3	6			

	Prices, post free.			Prices, post free.	
	s.	d.		s.	d.
Marta (E. Orzeszko), <i>trad.</i> D-ro. ZAMENHOF ...	3	6	Vojaĝo interne de mia ĉambro (X. Le Maistre), <i>trad.</i> SAM MEYER ...	0	9
Mia Liro , poemoj de D-ro. LEONO ZAMENHOF ...	0	7	Westminster, La Abatejo de ...	0	3
Ne Dezirita. Ni Virinoj (J. van Woude), <i>traa.</i> M. POSENAER ...	0	7	MUSIC AND SONGS.		
Ni Sekvu Lin (H. Sienkiewicz), <i>trad.</i> BR. KUHL ...	0	10½	Antaŭen! AD. SCHAFER ...	0	7
Nova Antologio (poemoj), A. GRABOWSKI ...	0	7	Barketo, La (voĉa barkarolo), muziko de A. BESNARD ...	1	6
Ondino (de la Motte Fouqué), <i>trad.</i> K. MYSLIK ...	1	1	Birdoj forflugu! Muziko de S-ino GUIVY ...	1	6
Ora Ŝaflano, La Serĉado de la, O'CONNOR kaj HAYES (kun angla traduko, 9d.) ...	0	7	Brilas l' Esper', de C. W. T. REEVE ...	0	7
Ostlorn, Vilaĝaj Skizoj (S. Ulfers), <i>trad.</i> M. J. WESSEL; broŝ. 3.10; bele bind. ...	4	6	Britaj Kantoj, Tekstaro de, AD. SCHAFER ...	0	3½
Paĝoj el la Flandra Literaturo ...	1	7	Danco estas Rava, La (valsa dueto), REEVE ...	1	1
Patroj kaj Filoj (Turgenev), <i>trad.</i> KABE ...	2	6	En Monto , H. SENTIS-V. BENDIX ...	1	6
Paŭlo Debenham , originala romano en Esper- anto, H. A. LUYKEN ...	2	2	En Sonĝo (Heine-Zamenhof), L. RIGOR ...	0	9
Perdita kaj Retrovita , de E. BOIRAC ...	0	7	" " " F. DE MÉNIL ...	1	0
Per Espero al Despero, dek poemoj de D-ro. S. SCHULHOF ...	0	7	Esperanta Lando, ROWE-MCBURNEY ...	0	3½
Kion la Vivo alportis, dek poemoj, de D-ro. S. SCHULHOF ...	0	7	"Esperanto," kanto humoraĵa, de HARRISON HILL (Ang. kaj Esp.) ...	0	1½
Perfekta Edzino, La (L. de León), A. J. LOIRA ...	2	0	"Esperanto" (4-voĉa), BLAICKIE-SAXTON ...	0	3½
Pola Antologio , de KABE ...	2	0	Germana Kanttrezoro (Erk), Elekto el (37 pecoj) Espanta Horo, La (kolekto de kantoj laŭ kon- ataj anglaj arioj), de M. C. BUTLER, L.R.A.M. (sen muziko) ...	0	2½
Por Kvietaj Personoj (1-akta komedieto), Van Driessche, <i>trad.</i> AMATUS ...	0	6½	Esperantaj Kantoj, laŭ konataj arioj, de A. B. DEANS, ĉiu libreto (5 kantoj) ...	0	5
Portreto (Gogol), <i>trad.</i> D-ro. A. FISCHER ...	1	3	Esperantista Kantaro, 13, kantoj, de K. JOST ...	1	0
Praktiko de la Apudesto de Dio, La (Fr. Laŭrenco), <i>trad.</i> H. A. LUYKEN (tole bindita, 7d.) ...	0	4	Esperantujo (de Menil), versoj de M. HANKEL ...	0	8
Predikanto, La (Ecclesiastes) D-ro. ZAMENHOF ...	0	9	Espero, La , horo, de F. de MÉNIL ...	1	1
Prediko sur la Monto, Pastro BEVERIDGE ...	0	2½	" por baritono aŭ mez-sop. ...	0	7
Progresado de la Pilgrimanto, J. RHODES ...	1	7	" muziko de A. SCHAFER ...	0	7
Proverbaro Esperanta , L. L. ZAMENHOF ...	1	9	Flugintaj Revoj, GRABOWSKI kaj P. WACHS ...	2	0
Prozo el Danaj-Norvegaj Aŭtoroj, THOMSEN ...	1	0	Funebra Kanto, por orgeno, de C. B. MABON ...	2	1
Psalmaro, La , <i>trad.</i> D-ro. ZAMENHOF ...	2	6	Gaja Migranto, La (L. Zamenhof), de C. B. MABON ...	1	7
Puntistino, La, <i>trad.</i> CÉCILE ROYER ...	0	3	Ho, Mia Kor' (D-ro Zamenhof), de JOSÉE GUIVY ...	1	6
Puto kaj la Pendolo, La (Poe), <i>trad.</i> A. PRIDE ...	0	4	Kanto de l' Cigno, La, SVIRIDOV-MÉNIL ...	1	0
Rakontoj al mia Belulino (J. Bach-Sisley) ...	2	2	Kapelo, La (Uhland-Zamenhof), E. DUCOMUN. Kvarvoĉe, 2d.; duvoĉe kun fortepiano ...	0	6
Rakonto kaj Aventuro, Am. Esp. Co. ...	0	8½	" V. BENDIX ...	1	1
Rakontoj pri Feinoj (Perrault), SARPV ...	1	0	Kien vi iras, beleta virin'? REEVE (dueto) ...	0	7½
Reĝlando de la Rozoj, La (A. Houssaye) ...	0	7	Kristana Kantareto, kun melodioj, P. HÜBNER ...	0	6
Reĝo de la Montoj, La (About), <i>trad.</i> GASTON MOCH, ilustraĵoj de Gustave Doré ...	3	6	Kristnasko, de D-ro PHILIPPET ...	1	7
Reĝo de la Ora Rivero (Ruskin), <i>trad.</i> IVY KELLERMAN ...	0	3½	Kuŝas Somero, HEINE-F. DE MÉNIL ...	1	1
Rememoro pri Solferino (H. Dunant) ...	1	1	" " HEINE-TRICKETT ...	0	3½
Rolandkanto, <i>trad.</i> D-ro. NOEL ...	1	7	FOR PROPAGANDISTS.		
Ruĝa Floro, de V. GARŠIN ...	0	4	Lecturers, Group Secretaries, and all other workers for the Cause are recommended always to have at hand an adequate supply of leaflets for distribution. The following are extremely useful for general purposes and are cheap, being supplied at approximately cost price:—		
Sableroj, MARIE HANKEL, broŝ., 7½d.; bindita ...	1	0	WHAT IS ESPERANTO? (4 pp.). Explains the aims of the movement and characteristics of Esperanto. Per 100, 1s		
Sentencoj de Salomono La (Proverbs), D-ro. L. L. ZAMENHOF ...	1	6	WHAT GOOD IS ESPERANTO? (2 pp.). Answers some of the objections of those who have not learned the practical advantages of the language. Per 100, 6d.		
Sep Rakontoj , de IVAN MALFELIČULO ...	1	1	WORLD PROGRESS. (8 pp.). An exposition of the <i>raison d'être</i> of an auxiliary language, with use- ful facts concerning the progress of Esperanto. Per 100, 1s. 9d.		
Sesdek Sakproblemoj, kun solvoj kaj vortareto, J. PALUZIE ...	2	6	ESPERANTO IN 1911. (12 pp.). A <i>résumé</i> of the chief successes of the year's working in all parts of the world. Per 100, 2s. 9d.		
Sinjoro Herkules (burleskaĵo de G. Belly), <i>trad.</i> ARNTZ kaj BUTIN ...	0	3½	A UNIVERSAL ENTENTE. (2 pp.). Shows how Es- peranto helps those interested in other Move- ments. Per 100, 6d.		
Sinjoro Vento kaj S-ino. Pluvo, de P. DE MUSSET ...	1	1	POST CARDS. With synopsis of the chief facts. Per 100, 8d.		
Spirita Juvelaro (Katolika Preĝolibro), bindita ...	1	10	Samples may be obtained on application from the British Esperanto Association.		
Sub la Neĝo , de J. J. Porchat, <i>trad.</i> J. BOREL ...	1	2			
Sufero (Carmen Sylva) en 7 lingvoj kaj Esp., D-ro S. LEDERER ...	0	10			
Tekstaro de Britaj Kantoj, AD. SCHAFER ...	0	3½			
Teozofio, kelkaj vortoj pri, DIOU-TROUILLON ...	0	4			
Tutmondaj Fajrokutimoj, de H. W. SOUTHCOMBE ...	0	3½			
Utileco de Esperanto por la blinduloj, P. LEVY kaj aliaj ...	0	4			
Unua Legolibro , Legaĵoj gradigitaj de KABE ...	1	7½			
Unuaj Agordoj, poezioj de W. ELSKA kaj ESKA ...	0	6			
Vakciniuja Krono, La (J. Poraks), P. KIKAU ...	0	6			
Versaĵoj en Prozo (I. Turgenev), KABE ...	1	0			
Versfarado kaj Rimaro , Esperanta, PARISOT kaj CART ...	0	6½			
Virineto de Maro, La (Hans Andersen), <i>trad.</i> D-ro. ZAMENHOF. Ilustrita de H. M. Brodie ...	1	6			
Vizio de la Poeto (Carmen Sylva), <i>trad.</i> K.E. ...	0	1½			

ALL PROFITS ARISING
FROM THE SALE OF
THE
**ESPERANTO
BLEND**
OF

Fine Old Scotch Whiskies

ARE

Devoted to the Propaganda of Esperanto.

Special Rebate to all British Esperantists of 5/- on each case of this well-known Blend, the ordinary price of which is 51/- per case of Dozen Bottles, Carriage Paid.

CASH WITH ORDER.

To secure the reduction, quote Address, Number, or Name of your Group.

KORRESPONDU PREFERE EN ESPERANTO.

BUCHANAN, SCOTT & Co.,
GARTHLAND STREET, GLASGOW.

"The British Esperantist."

Vol. VII. (1911) of THE BRITISH ESPERANTIST may now be obtained, neatly bound in green cloth, price 4s., post free.

Cloth covers for binding Vol. VII. (green cloth, lettered in white along back) are now ready. Price 10d., post free.

Vols. III. (2s. 6d., post free), IV., V. and VI. (4s., post free), bound in cloth, are still obtainable.

**SIMPLIFIED SPELLING: "AN APPEAL TO
COMMON SENSE." (6d. net).**

Can be obtained from all Booksellers; from Messrs. Simpkin, Marshall, Hamilton, Kent & Co., Ltd., 4, Stationers' Hall Court, E.C., and from the SIMPLIFIED SPELLING SOCIETY, 41, Great Russell Street, London, W.C.

"THE PIONEER," monthly magazine, printed in the new spelling, price 2d. Posted free to all members of the Society.

HEJMO KOMFORTA

POR FREMDULINOJ.

Fino DESMAREST, 61, rue de la République, Amiens, Francujo.

STENOGRAFIO INTERNACIA.

ESPERSTENO: Alfaro de la Pitman's Sistemo da Stenografio al la postuloj de Esperanto, de

J. CATTON, D.B.E.A., I.P.S., Etc.

Esperanta Teksto. Prezo: 5s. 0/6 (an 5 Respondukuponoj), aŭ frankite. Havebla ĉe B.E.A. kaj ĉe la Aŭtoro, 32, Oswald Rd., St. Albans, Anglujo.

Agentoj pograndaĵ: Sir I. PITMAN & SONS, London, E.C.

Esperanto Congress at Cracow, 1912.

Travel to the Congress by the . . .

FLUSHING

**RAPID
ROYAL
ROUTE.**

Twice Daily, Sundays included, by the largest steamers crossing the Channel.

DAY Service via QUEENBORO'.

NIGHT Service via FOLKESTONE.

SPECIAL RATES FOR PARTIES.

For further particulars and time tables apply to H. S. ALTER, Electra House, Finsbury Pavement, London, E.C., G. H. RAVELLI, 33, Cockspur Street, London, S.W., or the usual agents.

PROPAGANDISTOJ.

NOW READY.

ESPERANTO in 1911.

(A Few Facts for Non-Esperantists).

New 8-page propaganda leaflet, reprinted from the "B.E.", price, 2s. 6d. per 100, post free, from the B.E.A.

ESTAS MALFERMITA POR LA JARO 1912 ABONO AL LA GAZETO**'LA ONDO DE ESPERANTO'**

(laŭ la adreso: Moskvo, Rusujo, Tverskaja, 26).

Dum la IV-a jaro de sia regula funkciado "La Ondo" senpage donas al siaj abonantoj, krom 12 n-roj (16-20 paĝaj) la speciale por tiu celo tradukitan de S-ino M. Sidlovskaĵa ĉefverkon de rusa literaturo.

"Princo Serebrjanij" de TOLSTOJ.

(352-paĝa, grandformata libreto, kies prezo por la neabonantoj estos afankite 5m. 1.60).

Literat. konkursoj kun monpremioj. Portretoj de konataj Esperantistoj. Beletistiko origin. k. traduk. Plena kroniko. Bibliografio. Amuza fakto. Korespond. tutmonda (poŝtk. ilustr.).

La abonpagon (2 rubl. = 2.120 Sm.) oni sendu al "Librejo Esperanto" (26, Tverskaja, Moskvo, Rusujo) aŭ al aliaj Esper. librejoj, poŝtmandate, respondkupone, papernone aŭ per bankĉekoj.

Abonebla ankaŭ de la B.E.A.

ESPERANTISTA POSKALENDARO

por la jaro 1912.

Redaktoro: D-ro A. Schramm, reĝa asessoro, Dresden.

Prezo de la Poskalendaro (unua parto), 1 ŝilingo afankite.

Oni postula specialan prospekton de

ESPERANTO VERLAG MÖLLER & BOREL, Berlin
S.W. 68, Lindenstr. 18-19.

kaj korespondantoj.

BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, 133, High Holborn, W.C.

Nur 1 Sm. kostas la jarabono.

"LA KRONIKO."

La plej sukcesa propaganda rimedo estas nediskuteble danra sciligado de la faktoj pri la tutmonda disvastiĝo de Esperanto.

Tio estas la celo de "LA KRONIKO," kiu enhavas

(1) Faktoj pri la tutmondaj progresoj en Esperanto kaj ĝiaj diversaj aplikoj. (2) Plenan kaj ĝustatempan nomaron de ĉiuj novaj libroj, broŝuroj, komercaĵoj, propagandiloj kaj gazetaj artikoloj. (3) Enketojn kaj konkursojn pri la plej bonaj metodoj de propagando. (4) Rubrikon pri la plej nova, malnova tempo de Esperanto. (5) Lingvan fakon pri la novaj vortradikoj.

La Kroniko estas vera komplemento al ĉiu nacia gazeto Esperanta.

Postulu tiuj senpagan specimemon al la

ESPERANTO-PROPAGANDA INSTITUTO,
LEIPZIG, Kaiser-Wilhelm-Str. 150.**JUNA ESPERANTISTO.**

Monata Gazeto Beletristika por Junuloj, Instruistoj, kaj Esperanto-Lernantoj.

Ĉefredaktoro: Paul de Lengyel. Direktorino: F-ino Cécile Royer.

JARA ABONO: 1 Sm. (2s.)

Preso Esperantista Societo, 33, rue Lacépède, Paris.

Botoj, ŝuoj, sandaloj, pantofloj, kaŝukaĵoj, ŝuoj, ŝtrumpoj. Ĉiuj ekskluzive laŭ la tipo "Naturformo."

HOLDEN FRATOJ,

3, Harewood Place, Oxford Street, London, W.

Katalogoj Senpage.

JUST OUT!**Paulo Debenham,**

Original Novel in Esperanto, by H. A. LUYKEN.

240 pp., 2s. 2d.; 3s. 2d. cloth, post free, from the

BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, 133, High Holborn, W.C.

LA ŜLOSILO ĈEFEĈA.

La plej efika propagandilo, jam havebla en la jenaj 17 lingvoj:—

Angla, bohema, dan-norvega, finna, franca, hispana, holanda, hungara, germana, itala, kataluna, korea, pola, portugala, rumana, rusa, sveda.

Propagandistoj! rimarku la novan adreson:—

INTERNACIA PROPAGANDEJO ESPERANTISTA,

135, HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.

PROPAGANDISTOJ!**International Language,**By W. J. CLARK, M.A., is still an Armoury for the "paca batalado."
Price 2s. 6d., post free.**GERMANA ESPERANTISTO,**Oficiala Organo de la Germana Esperantisto-Asocio,
kun Literatura Aldono.**LIBERAJ HOROJ,**

aperas ĉiumonate en lingvoj Esperanta kaj Germana.

Jara abonprezo Mk 3 (Sm. 1.50).

ESPERANTO VERLAG MÖLLER & BOREL, Berlin
S.W., Lindenstrasse, 18-19.**LINGVO INTERNACIA.**

CENTRA ORGANO DE LA ESPERANTISTOJ.

Eliranta inter la 15 kaj la 20 de ĉiu monato.

FONDITA EN 1895.

La Plej Enhavoriĉa! La Plej Malkara!**48**PAĈOJ da dense presita
teksto en plej korekta kaj
plej klasika stilo.**5**FR. (2 SM.) Abon-
prezo por
UNU JARO.

Preso Esperantista Societo, 33, rue Lacépède, Paris.

C. A. G. BROWNE,**LA ESPERANTO REKLAM- KAJ ANONC-AGENTO**
por ĉiu gazeto en ĉiu lando. Aferoj grandaj
kaj malgrandaj.

Sola Adreso: LONDON, W.C.

20, WELLINGTON STREET, STRAND.

THE CHRISTIAN COMMONWEALTH. Legata de Esperantistoj en ĉiu
parto de la mondo, enhavas arti-
koleton en Esperanto en ĉiu numeroLa spirito kaj celo de la gazeto tute akordas kun la spirito kaj celo
de Esperanto.**ĈIUMERKREDE****UNU PENCO.**aŭ kun Aldono enhavanta predikaĵojn de progresemaj
predikistoj de ĉiuj landoj kaj eklezioj, &c.**MENDU ĈE VIA GAZETAGENTO.**Per poŝto, por unu jaro, enlande 6/6 (kun aldono 8/8); eksterlande 8/8
= Sm 4.56 (kun aldono 10/10 = Sm 5.10).Petu specimemon per poŝtharto, kaj aludu pri la
BRITISH ESPERANTIST.**THE CHRISTIAN COMMONWEALTH, SALISBURY SQUARE,**
FLEET STREET, LONDON, E.C.

The BRITISH ESPERANTIST.

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION.

VOL° VIII. N-RO 88.

APRILLO, 1912.

PREZO 3 PENCOJ.

KOSTO DE ABONO.—*En Granda Britujo*, afrankite: por unu jaro, 3 ŝilingoj; unu numero, 3 pencoj.

Eksterlande, afrankite: por unu jaro, \$0.75, fr.4, M.3; laŭ internacia mono, Sm.1.50.

Abonoj estas akceptataj ĉe la komenciĝo de ĉiu monato, kaj devas esti pagataj per poŝtmandato aŭ Ĉekbanka transpagilo. Sin turni al la Sekretario, 133-136, High Holborn, London, W.C.

REDAKCIO.—Manuskriptojn, k.t.p., oni volu sendi al la Redaktora Komitato, 133-136, High Holborn, London, W.C. Tradukantoj antaŭ ol sendi siajn verkojn volu ĉiam certigi, se necese, ĉu la aŭtoro aŭ la originalaj eldonintoj permesas la represigon.

Pri artikoloj la Komitato rezervas al si la rajton korekti la erarojn de stilo, k.t.p. Ordinare oni ne resendas artikolojn neakceptitajn.

ANONCOJ.—Pri anoncoj, sin turni al la Direkcio, THE BRITISH ESPERANTIST, 133-136, High Holborn, London, W.C.

ENHAVO.

	Paĝo.
Esperanto in the Schools. G. J. COX	61
What Esperanto means to the Blind. A. J. ADAMS	62
The Use of Esperanto to Manufacturers	62
Esperanto in China	63
English or Esperanto? W. M.	63
Natura Evoluado. TH. CART...	64
La Termonumentoj apud Krakovo. JAN MEDR-KIEWICZ	65
Por komencantoj: La koloro plej amata de Dio (John H. Wood). Trad. W. M. PAGE	66
Ankoraŭ pri la Principoj de la kantraduko. J. A. HODGES	67
Himno antaŭ la Sunleviĝo en la Valo Chamouni (S. T. Coleridge). Trad. ALBYN BUNCE	69
Libraro kaj Gazetaro	70
Literaturaj konkursoj de la Oka Kongreso	71
Learners' Corner. M. C. BUTLER	72
The Catholic Esperanto Movement	72
Translation Page. J. W. EGGLETON	73
Chronicle	74
Fifth British Congress, Portrush	78
Poŝta Kesto, Council Meeting, B.E.A., Guarantors, etc.	79
B.E.A.—New Members, Examinations, F.K.I., etc.	80

Esperanto in the Schools.

By G. J. Cox.

The proposal of S-ro W. M. Page, "That after the mother-tongue Esperanto should be the first—and in the lower standard the only—language taught in the Schools" is a sound one, and we of the present generation shall see its fulfilment, if only every Esperantist will wake up to the realisation of his many opportunities for influencing the authorities in the democratic conditions of administrative functions as they exist to-day.

Some two or three years back I taught Esperanto as an experiment to a class of twenty boys averaging 12 years of age. After twenty lessons six of the lads wrote a short letter describing in Esperanto their school life to the schoolboys of Japan. These letters were afterwards sent with other exhibition work from London Schools to Tokyo, with the intention of instituting a correspondence bureau between the schools of the two nations. The attempt proved, however, a little too previous. What a mighty instrument for good such a bureau would be, if only as a weapon against the lingoism still so prevalent in the tone of many of our public schools to-day! This movement once started in our elementary schools will rapidly lead to that goal so ardently desired by every true Esperantist—a Universal "Entente Cordiale," begun in childhood and continued in strengthened conviction through reasoning manhood.

Esperanto would undoubtedly prove of great utility to all nations in the teaching of the mother-tongue, but particularly so in the teaching of an analytical language like our own, where inflectional forms have given way to such an extent to what I would term "analytical usage." And here I would like to point out to your correspondent that to teach the grammar of Esperanto to a child who has little or no knowledge of the grammar of his own language is not quite so impossible as he

thinks. On the contrary, I find from actual practice that, owing to its more concrete, inflectional character, the grammar of Esperanto is far more readily grasped than the more abstract analytical usages found in our own tongue. I would go even further than this, and affirm that *Esperanto might be to language what algebraical notation is to mathematics*.

My own experience has certainly been that the boys who have approached their English grammar through Esperanto have made far greater progress than the others.

How difficult it is, for example, to make an English child understand what is meant by the objective case of a noun, since the inflection indicating this has long ago disappeared. Here, too, I believe lies the difficulty often experienced by the young in reading poetry where grammatical inversions so often occur.

Let us take a simple illustration, "Rome the Gauls shall conquer." Even the adult might well be excused if he is at a loss to decide the accusative in such a phrase; but the stupidest child will readily see the difference between—"Romo venkos la Gaŭlojn," "La Gaŭloj venkos Romon," "Romon la Gaŭloj venkos," "La Gaŭlojn Romo venkos," k.t.p., after being told the meaning of the inflectional "n," and however the order of the words may be changed he easily picks out the accusative, and afterwards is led on to recognise the "usage" in English which has taken the place of the more visible inflectional form. I would like to continue the illustration at greater length, showing how the child might through Esperanto be helped to realise the meaning of mood and tense, and the inflections for number and person, together with many useless irregularities in verbal forms, but I fear the Editor's blue pencil.

What Esperanto means to the Blind.

It is possible that in the progress of your every-day life you have met only a few blind persons, and those you have met belong to a class which inspires more of pity than respect. From this you have concluded that the blind are numerically an insignificant people. Unfortunately this is an erroneous conclusion, for in every 1,000 of the population all over the world there is one and person, man, woman, or child.

For ages this class, so peculiarly thrown in upon itself, shut in the darkness and uncertainty which never lifts, without education, without occupation, was forced to lead a life of aimless idleness. It is just a century since the great idea of reading by touch occurred to the helpers and lovers of the blind, and we are, so to speak, still in the Infant Department of the Learners' Great School.

All over the world, in every land, there is now a group of blind people who have risen above the level, and are striving with all the powers in them to draw upwards their fellow sufferers. To these any idea, any means, that will lend them aid in their task is most welcome!

The principal difficulties to be overcome are these:—

1st—The tremendous cost of producing books for a class so limited in numbers and means,

2nd—The isolation of the individual blind, which is the natural result of their blindness, and

3rd—The isolation of the communities of blind people, as found in schools, workshops, and asylums.

To the removal of all these difficulties Esperanto has already contributed something, and it needs no prophetic gift to see that in the future the international language is to do much, very much more.

To speak of the topic of books. The blind of each country are a small company compared with the sighted, and their capacity for buying books is now measured by their numbers. High cost is the consequence, and this is the same in every country. Great sums of money are being spent in England, France, and Sweden upon the printing of books in Braille type, in each national tongue, whereas one Esperanto version would serve for all.

With the development of the study of Esperanto some at least of this waste will be saved, and we shall have cheaper books, and cheap books are the very foundation of education.

Then it often happens that the blind man has a taste for languages, but he finds few books to help him, few grammars and dictionaries, unless he copies out one for himself, with incalculable labour. But he can easily learn Esperanto, for, thanks to the efforts of Prof. Cart and others, he can buy *both* in the international language, and with this common ground he can easily begin the study of any language by correspondence. I know several men who have learned a new language in this way.

The educated blind, man or woman, highly appreciate the insight into the literature of a foreign nation. Each language has its characteristics in the literature, and by a perusal of the thought-colouring of other people's language a broader outlook is obtained.

Now we come to the second difficulty blind people have to face, viz., isolation of the individual. They are sprinkled about all over the countries, some in remote country villages, some in the alleys in our large towns, many of them leading very lonely lives, without an interest to keep "*Hope*" alive in them.

Deprived of the newspaper and of the magazine, and with but a limited number of books, they frequently turn themselves to correspondence. It is impossible to express to you how much Esperanto means to such as these, for all over the world the moderately educated blind have seized upon this form of education and pleasurable recreation.

There is now, between hundreds of people who have never touched hands, a rapidly growing friendship, which brings happiness and good cheer into lives where these letters are as veritable rays of sunshine.

Even if the happiness of these individuals were the only blessing it had bestowed, Esperanto would have justified its existence.

The third difficulty consists of the isolation of blind communities.

In almost every institution or society working for the good of the blind there is some original thinker, by whom ideas could be made of value to the class. There has been in the past a great lack of knowledge concerning the methods used for the amelioration of the condition of the blind in other lands.

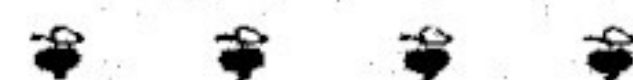
Correspondence has been limited by the bounds of language; hence many useful inventions and splendid ideas have remained utterly valueless to all but the few hundreds in some little spot on the globe.

This ignorance, however, is beginning to vanish before the presence of Esperanto. The workers amongst the blind all over the world are showing a lively desire to learn what is being done elsewhere, and constantly we receive enquiries from foreign countries asking for details of the work in our own land.

By means of Esperanto already blind people all over the globe are being brought into touch with each other. Already we have had seven international annual Esperanto Congresses held in seven different countries, at all of which many blind Esperantists have assisted, travelling long distances at considerable expense in order to participate in the advantages of an international Congress. Journalists, authors, teachers, musicians, are all eager to meet their fellows from other countries, and as they have one common tongue in which to express themselves, there is no bar to their communications.

We are urgently in need of helpers who will Braille books for use of the blind. Will you help us now that you know what Esperanto means to the blind?

ALFRED JNO. ADAMS,
Plympton Terrace, Hastings.

The Uses of Esperanto.

To the Manufacturers.

In these days of keen competition and "cut" prices it is an absolute essential to success that each business man should give careful consideration to any method which may possibly, either directly or indirectly, tend to lessen the working expenditure of his undertaking. The latest types of machinery, with a greater output capacity, newer means of transport, ensuring quicker and safer delivery, each attract his attention and receive his careful consideration, as means whereby he may be able to produce his wares equal in quality and at as low a cost as any in the market. To lower the cost of production occupies a great portion of his time, and happy is he when he discovers some new method of economising in his factory. And yet even low cost of production, vastly important though it undoubtedly is for ultimate commercial success, would be of little value unless at the same time suitable methods are being devised for the introduction of the manufactured articles into the markets of the world. To depend on purely local trade is to court disaster, and an entry into foreign markets is essential to success. This, as one will readily understand, is a matter of great expense, and is often the cause of small manufacturers being compelled to confine their trade to the markets of their own land. To advertise his goods is the first step towards this world-wide connection, and this brings him face to face with the great difficulty of the diversity of languages. His catalogues, compiled at great expense,

are practically worthless beyond the limits of his own country, and to compile a new one for each country, even of only one continent, would entail greater expense than the possible returns may justify, whilst the compilation of lists for each and every country in the world would be financially impossible. Consequently, even though his wares be of universal utility, the great language difficulty presents an insurmountable barrier for the manufacturer, and he finds his field of action limited to possibly two or three of the foreign countries, and even then the increased expenditure is often found to have taken away the greater part of the profits from the increased turnover of manufactured goods, as each country demands a separate set of lists, etc., for successful working. Consequently, any method which would both open out the world's markets and at the same time reduce the cost of the necessarily increased advertising of the goods, would be of great value to the enterprising manufacturer, and should receive his careful consideration. Various methods have from time to time been suggested for attaining this end, but little or no success has hitherto attended these efforts, chiefly because the greatest difficulty of all, namely the language difficulty, has been left severely alone. Consequently, believing that by it that difficulty is overcome, Esperanto is suggested to manufacturers as a sure means of introducing their goods into lands other than their own. It has been found to be a practical solution of the international auxiliary language question at the eight congresses held yearly in various European and American cities. By means of one catalogue, printed in Esperanto, and enclosed with it one of the splendid series of national "Keys," people of any nationality are able, without previous knowledge of the language, to understand the meaning of the ordinary phrases to be found in the lists. The Universal Esperanto Association (U.E.A.), a society founded for the practical usage of this language, is now represented in about 900 cities, in 43 different countries. The consuls appointed by this association will give their assistance to any manufacturer requiring information or help in the compilation of such a catalogue, etc., or in any way to further commercial relations between the countries of the world. Esperanto can safely be said to have passed beyond the experimental stage, and to have taken its place amongst the practical aids to international commerce. Many firms, both in Great Britain and on the Continent, have already tested and proved the efficiency of the language, and speak with praise of its effectiveness and cheapness in the matter of the opening of foreign markets for their goods. To test it should be the decision of every manufacturer who is determined to increase his sales by the widening of his field of commerce, and once tried he will become convinced of its utility and its suitability. A list of consuls, delegates, etc., who would be willing to give their aid to manufacturers may be had on application to the Secretary British Esperanto Association, 133, High Holborn, London.—N. W. ROBERTS in the "*Rotherham Express*."

Esperanto in China.

The U.E.A. publishes the following interesting information from its *Delegate* in SHANGHAI, S-ro K. C. San:—"In CHANG CHOWFU (Amoy) an Esperanto group has been founded, and all the members have joined the U.E.A. The group in MOUKDEN, founded seven months ago, now has 300 members studying the language. The local theatrical company is giving daily performances in aid of the group funds. It is no wonder then that the Moukden District with its 82 U.E.A. members for 1912 is now in the van, and

advises *Delegates* in other districts to counterbalance this 'yellow danger' with equal figures on their part!"

The staff at the Central Bureau of the U.E.A. in Geneva does not find the registration of its Chinese members as easy matter! Most of the names begin with C and end with N. Here are a few specimens:—Sinjoroj Ji Ci, Cēn Cīn En, Cēn Cuo Ji, Cēn Lie Tue, Jan Cīn Cīn, Cēn Cūn Hien, Cēn Mu Sōn, Cēn Min, etc., etc. Most of these Chinese *samideanoj* are either teachers with their pupils, or business men.—The SHANGHAI *Delegate* now publishes a small propaganda review, *La Mondo*. Specimen copies may be had, five for one reply-coupon, on application to S-ro K. C. San, 683, Myburgh-road, Shanghai.

English or Esperanto?

While we are by no means sad at the continual spread of English throughout the world, we still think there is room for Esperanto, and think, too, that Esperanto—in existence as yet for hardly twenty-five years—would stand one in good stead in many places where English would be of very little use. Support of this view is afforded by the Russian Esperantist Directory recently published in Moscow. Analysis of its contents reveals the fact that Esperantists are already to be found in five hundred and thirty-two different towns and villages in Russia!—from Archangel in the North to Tiflis in the South, from St. Petersburg in the West to Vladivostock in the far distant East of Siberia. Of this number fifty-seven are in Russia-in-Asia, as many as twenty-three being in the Turkestan district. And the names here given by no means exhaust the whole of Esperantodom in the land of the Czars. They merely come from those who have taken the trouble to send in to a central bureau particulars as to profession, dwelling-place, etc. As the publishers say, the statistics obtained, remarkable as they are in themselves, are still more encouraging when one considers that there are certainly very many Esperantists unconnected with any general organisation. Another thing that strikes one on looking through these lists is the way Esperanto has permeated all classes of society. One finds here representatives of practically every profession: teachers, soldiers (from general down to simple private), postal officials, university professors, merchants, doctors (particularly numerous these), book-sellers, publishers, lawyers, priests, bank officials, labourers, artificers, technicians, clerks, printers, police officers, etc. etc. Very promising is the way, too, in which the language has been taken up in the schools both by teachers and pupils. The names of students—both girls and youths, and grammar-school boys and girls—are to be found almost on every other line. What material here for the building of a real palace of peace among the nations! We recommend our teachers and scholars to take advantage of some of these addresses for purposes of international correspondence. Esperanto would make the geography lesson something of really living interest! Surely it is time our schools began to make use of the educational possibilities of Esperanto? One year at the auxiliary language would give results unattainable for most children after five years' study of French or German. And work at Esperanto would not diminish the interest in foreign languages; on the contrary, the actual interest aroused in foreign lands and their peoples through correspondence would often lead to a wish to know still more of a particular country, and teachers of French and German—who might also teach Esperanto, if they would!—would find many of their pupils ready to specialise in one of these languages, and much more enthusiastic and capable of real practical work than heretofore.—W.M.

Natura Evoluado.

Volapük pereis ĉefe pro unu grava eraro...: *absoluta manko de natura evoluipovo*; kun ĉiu nova vorto aŭ formo la lingvo devis konstante dependi de la decidoj de unu persono aŭ de facile inter si malpaconta personaro.

D-ro L. L. ZAMENHOF *de la Sepa Kongreso.*

Ofte D-ro Zamenhof ripetis, ke unu el la ĉefaj kaŭzoj de l' pereco de Volapük estis, ke ĝi dependis de la decidoj de unu persono aŭ de komitato, kies tasko estis ellabori la lingvon. Tute prave S-ro Edm. Privat siaflanke diras tre elokvente, ke nur la esperantista "popolo" donas vivon al Esperanto: *vivanta lingvo de vivanta popolo!*

Tre grave do eraras tiuj, kiuj dezirus lasi ekskluzive al la *Lingva Komitato* la zorgon, krei la vortaron de nia komuna lingvo aŭ de la literatura, kiu estas nur supera formo de la komuna. Neniu Akademio, eĉ se ĝi konsistis el eminentaj lingvistoj, el geniuloj, sukcesus en tia laboro, ĉar tiu ĉi sola estas kapabla, krei la *ĝustan* vorton, kiu ĝin nepre bezonas por esprimi ideon, kiu sin trudas al lia spirito. La kreanto de la lingvo — kaj tio ĉi estas tiel vera por Esperanto, kiel por ĉiu ajn alia *vivanta lingvo* — estas kaj povas esti nur la popolo, *kio ĝin uzas*, nur la verkisto, *kio proprinspire ĝin skribas*, ne por traduki vortojn de alia lingvo sed sian penson. Jen la viva fonto, el kiu, *cetere tre malmultaj*, ŝprucas la novaj vortoj. Tute genie D-ro Zamenhof volis, ke, unufoje kreita, lia lingvo vivu la saman vivon, kiel ĉiuj ceteraj lingvoj.

Se kelkafoje el tio rezultas ia superflueco iom malkvietiga, ni ne tro timu, kaj ni ne serĉu tie pretekston, por forigi la liberecon de l' verkisto, kondiĉon mem de vivo, nek, kompreneble, por trouzi kaj malbonuzi tiun ĉi liberecon, kun la kaŝita intenco, naski libermortigan reakcion.

Sed la neforpreninda libereco havas de si nedisigeblajn malbonaĵojn, kiujn oni ne povas nei, kaj pri kiuj oni malprave riproĉas la naturan evoluadon.

Kiamaniere ni korektos ilin?

Unue per tio, ke ni certigos la liberecon de la kritiko, kies rolo estas montri kuraĝe la malbonan uzadon de la libereco, por tiamaniere plimalgravigi ĝiajn bedaŭrindajn sekvojn.

Ni, poste, fidu la *Lingvan Komitaton* kaj ĝian *Akademion*, kies devo estas konservi la ordon, kondiĉon de l' progreso, kaj certigi, dank' al la fideleco al la *Fundamento*, la internacian unuecon, motivon mem de nia ekzisto. Se ĝi malrapide laboras, ni ne estu severaj: la L.K. estas nur "moderigilo" kaj "reguligilo," kaj tio sufiĉas. Oni lasu al ĝi la necesan tempon por plenumi kun certeco la tre delikatan taskon, konstati la uzadon kaj, per oficialaj decidoj, ĝin normaligi... kaj sian taskon ĝi plenumos.

Fine, *precipe*, antaŭ ĉio, ni forigu tiun ĉi ne-

duban danĝeron pri anarĥio, per interna, memvola, plej severa disciplino, inspirante al ĉiuj per nia ekzemplo kaj per nia instruo, la profundan respekton al nia lingvo, respekton, kiu estas ne nur ĝentileco, sed vera devo kontraŭ la amaso de la ceteraj ĉiunaciaj Esperantistoj, kaj malpermesas, ke ni uzu esprimojn, kiujn ili ne komprenus; ni forigu tiun ĉi danĝeron, ripetante al ĉiuj — eĉ akademianoj, kaj al ili kiel al la aliaj, — ke la rajto krei vorton estas tute *escepta*, kaj ke tiu ĉi sola ĝin havas, kiu nature pensas en Esperanto kaj tiel profunde scipovas, "posedas," la lingvon, ke li ne plu faras el ĝi simplan tradukilon de tio, kion li diras en sia gepatra lingvo!

Kiam ĉiuj estos vere konvinkitaj, ke necese estas, ĝisfunde koni ĉiujn ecojn kaj rimedojn de Esperanto, antaŭ ol enkonduki iun novaĵon, ke oni devas rilati al nia lingvo kun sama modesteco, kiel honestulo rilatas al la malnovaj naciaj lingvoj, kiam ĉiuj ĉesos vidi en la genia eltrovaĵo de Zamenhof ian artefaritan ĵargonon, kiun oni rajtas ŝanĝi aŭ pliriĉigi laŭ la kapricoj de la individua "logiko," tiam ni ne plu bezonos timi kelkajn dekliniĝojn, ŝulditajn al la libereco de la natura evoluado, sen kiu, kiel skribis D-ro Zamenhof, estas nur pereco.

Ni respektu nian lingvon kaj postulu de ĉiuj saman respekton por ĝi!

Jen la grava tasko de la propagandistoj, instruistoj, ĵurnalistoj, tiom pli grava, kiel pli granda estas ilia influo.

Resume: Volapük pereis ĉefe, ĉar la evoluado de la lingvo estis kontraŭnatura, dependanta de iu persono aŭ komitato.

Saman eraron evitos Esperanto, dank' al ĝia natura, libera evoluipovo; sed alia eraro ekzistas, kiun ĝi devas eviti.

Se ĝi siavice iam pereos, tio ne okazos pro aŭtokrata agado de la L.K., nek ankaŭ pro vorta aŭ afiksa nesufiĉeco, sed pro emo ĉe kelkaj al tro rapida pliriĉigo kaj pro *diversnacia* superflueco.

Kontraŭ tiu ĉi antaŭvidebla kaj jam ekzistanta danĝero, la Akademio tute prave konsilas al la Esperantistaro "*en kies manoj nepre restas la sorto de nia lingvo*, ke ĝi uzu kun la plej granda modereco sian povon enkonduki kaj, per uzo, aprobi novajn vortojn. Estas ĉies devo, — ĝi aldonas, — antaŭ ol uzi novan vorton, zorge konstati, ke ĝi ne estas superflua, alivorte, ke ĝi ne estas anstataŭebla per taŭga vorto, ĉu fundamenta, ĉu almenaŭ tre ĝenerale uzata."

Tiun ĉi konsilon ni ĉiuj aŭskultu, kaj precipe ni, ĵurnalistoj, ĉar, en tia afero, grava estas nia respondeco.

Ne por ni ni skribas, sed por la aliaj.

Ne por ni ni parolas, sed por la aliaj.

Ne por ni ni laboras, sed por la aliaj.

TH. CART, en "*Lingvo Internacia*."

La termonumentoj apud Krakovo.

De JAN MEDRKIEWICZ (*Krakovo*).

Krakovo, la iama ĉefurbo de sendependa Polujo, estas la plej antikva urbo de Pollando. Ĝia komenco perdiĝas en nebuloj de pasintaj jarcentoj, pri kiu konserviĝis en nia tempo neniam certaj sciigoj. Nur mitaj rakontoj pri la legenda princo Krakus aŭ Krak kaj princino Wanda, al kiuj popola fantazio kaj tradicio atribuas la fondon de Krakovo kune kun konserviĝintaj historiaj dokumentoj, permesas diveni, ke la komenco de Krakovo apartenas al VIIa aŭ VIIa jarcento post Kristo. Pri Krak la popola tradicio rakontas interesan legendon:—

Terura kaj sangavida drako ekloĝis en kaverno proksime de Krakovo. La drako de tempo al tempo estis forlasanta sian malluman sidejon, proksimiĝadis al homaj hejmoj kaj rabis, por nutri sin, ne nur dombestojn, sed ankaŭ homojn. Malgraŭ konstanta ĉasado kontraŭ tiu terura besto, la loĝantaro ne sukcesis liberiĝi de ĝi; kontraŭe la drako kuraĝigita per la prosperado de siaj rabekskursoj fariĝis vera malbeno de la ĉirkaŭaĵo. Tiam kuraĝa princo Krak decidis mem batali kontraŭ la besto, por liberiĝi de malfeliĉo siajn regatojn. Li preparis grandan sakon kun sulfuro kaj eksplodaj substancoj interne. Alportinte ĝin al la kaverno de l' drako, la princo sukcesis trompi la beston kaj ĝi forglutinte la sakon post kelka momento krevis pro la interna fajro. La ĝojigita kaj feliĉa loĝantaro estis tiel danka al sia heroo princo, ke post lia morto, ĝi eternigis lian nomon, manŝutinte laŭ antikva slava kutimo grandegan termonumenton. Tiu termonumento konstruita sur supro de la monteto, ĉe kontraŭa al la urbo bordo de la Vistulo, bonege konserviĝis ĝis nia tempo kaj estas ĉiam celo de multaj promenoj, kaŭze de ĉarma panoramo de Krakovo kaj de tuta ĉirkaŭaĵo, videbla el supro de tiu termonumento.

Koncerne la principon Wanda, ankoraŭ hodiaŭ, la apudkrakovaj vilaĝanoj rakontas la sekvantan:—

Post morto de la princo Krak heredis la tronon lia solfilino Wanda. Ŝi, belega laŭ la eksteraj, sian tutan amon oferis al la popolo kaj volis resti virgulino. Sed alvenis danĝeraj tempoj por ŝia kvietaj kaj terkulturista popolo. El mallumo de okcidentaj arbaregoj eliris homoj, armitaj per ŝtalaj glavoj, vestitaj en feraj kiraso. Parolis ili per ia lingvo nekonata, kaj regis inter ili granda obeemo kaj ordo. La slava popolo nomis ilin "*Niemcy*," kio signifas "*mutuloj*," kaj tiu vorto vivas ĝis nun kaj signifas Germanojn. Kaŭze de tiu germana invado komenciĝis longedaŭraj bataloj. La princino Wanda sian popolon al ili kondukis persone kaj kiam fine la cirkonstancoj devigis

ŝin, sieĝatan de malamikoj en la kastelo Wawel, subiĝi kaj oni prezentis al ŝi kondiĉon edziniĝi kun germana princo, ŝi tion rifuzis kaj dronigis sin en la Vistulo.

La bravecon de sia princino, la popolo honoris ankaŭ per alta termonumento, kiu troviĝas apud la Vistulo en ĉarma bosko 7 klm. de Krakovo.

La antikva kutimo honori naciajn heroojn post ilia morto per termonumentoj estas ĉe la slavaj popoloj, precipe ĉe Poloj, tre populara. Ĝi vere estas simbolo de amo kaj adoro por la heroo ne nur flanke de potenca reĝo aŭ registaro, aŭ iaj sociaj klasoj, sed ĝi simboligas amon de la tuta popolo, de la nacio, ĉar ĉe konstruado de la termonumentoj ne laboras salajrataj laboristoj, sed kunvenas de ĉiuj flankoj, personoj de diversaj sociaj sferoj kaj propravole kaj propramane ŝutas tiun originalan kaj daŭran monumenton.

Dum pli ol dek jarcentoj la Poloj nenium honoris per tiu amsigno; nur en komenco de XIX. jarcento denove eksplodis amo de la tuta popolo vekita de la "*heroo de du mondoj*" al kiu same danke konstruis monumentojn Usonanoj kiel Poloj, ĉar por libereco de du tre diversaj kaj malproksimaj respublikoj li batalis.

Mi parolas pri Tadeusz Kościuszko (Tadeuŝ Kosciuszko). Al li nome antaŭ kelkdeko da jaroj konstruis Poloj termonumenton apud Krakovo, kiu laŭ sia grandeco eĉ superas tiujn de Krakus kaj Wanda.

El supro de Kościuszko-termonumento vi vidos belegan panoramon de urbo Krakovo, kvazaŭ sur manplato, kaj intere de ĉio la Vistulon arĝente brilan, kiu serpentumas apud la reĝa kastelo Wawel, la ĉenon de mezgrandaj kupolaj montoj, kovritaj de arbaro, el kiu elkreskas grandioza kun multaj turoj monaĥejo "*Bielany*"; se vi havos akran vidsenton vi rimarkos kontraŭ Bielany sur la alia bordo de Vistulo imponajn ruinojn de antikva abatejo Tyniec el XI. jarcento; se vi trafos favoran veteron, se la aero estas pura, kaj la nuboj leviĝas alte supren, tiam de la Kościuszko-termonumento vi bonege vidos en suda direkto du montetenojn: Beskidon okcidentan kun ĉefmonto Babia góra (Virina monto) kaj Tatrujn, plej altajn montojn post la Alpoj, kun pli ol 50 pintoj, de plej originala kaj kruda aspekto. Se vi estas turisto aŭ tiel nomata "mont-grimpulo," la aspekto de ĉi tiuj montaroj tiel vin forte influos, ke vi nepre ekdeziros ekkoni pli proksime la Beskidon arboriĉan kun centjaraj diktrunkaj pinoj, abioj, piceoj kaj fagoj aŭ la rokajn Tatrujn, kie granitaj amasoj formas plej originalajn figurojn, fendojn, abismojn, malfacile trapaseblajn ŝtonvojojn, kiuj kondukas al montsuproj, kie nur agloj havas siajn nestojn, kie aŭdiĝas longedaŭra fajfado de marmotoj

kaj kraketa piedfrapado de salte kurantaj ĉamoj aŭ cervoj. Kaj iomete malpli supre vi vidos lagojn, borderitajn amfiteatre de ŝtonmuroj, kie la akvo pura kiel kristalo, malvarma kiel glacio, havas neesprimeble ĉarman koloron bluan, verdan aŭ safiran.

Ho, ne vane, la ĉefa el tiuj montlagoj estas nomata Morskie Oko (Mara Okulo).

El ĉiu lago elfluas rivereto; ili rapide kuniĝas por baldaŭ disutiĝi, dispolviĝi, brue falante en abismon, kiun sur sia fluvojo ili devos trapasi.

Tiaj vidaĵoj vin certe forte impresos, kaj ilin vi nevole imagos al vi observante Tatrojn aŭ Beskidon el Krakovaj termonumentoj.

(*Por Komencantoj*).

La koloro plej amata de Dio.

De JOHN H. WOOD.

Granda bruego okazis en la infana ĉambro antaŭ kelkaj tagoj. La kaŭzo estis birdeto, ruĝagorĝo, kiu saltis sur la fenestran breton por montri al la infanoj sian ruĝan veŝton.

— Mi scias, kial ruĝagorĝo havas ruĝan bruston, diris Riĉjo, kun scianta mieno.

— Mi ankaŭ, diris Bob — estas por varmigi al si la bruston en la vintro. Mi portas ruĝan flanelon sur la mia nun.

— Tute ne, rimarkigis Riĉjo — estas ĉar Dio plej amas la ruĝagorĝojn; do Li donis al ili Sian plej amatan koloron.

— Ruĝo ne estas Lia plej amata koloro, kontraŭdiris Monjo. — Dio plej amas bluan; la ĉielo ĉiam estas blua.

— Ĉiam blua! ridis Riĉjo riproĉe; — jen, ĝi ne estas blua nun; ĝi estas griza...sensenculo. Ruĝa estas la plej bona, ĉar la ileksberoj estas ruĝaj, kaj soldatoj, kaj fragoj, kaj...

— Vi ambaŭ estas malpravaj, interĵetis Bob — flavo estas la plej amata de Dio koloro. Kian koloron havas sunlumo?

— Ne estas ia sunlumo nun, diris Riĉjo.

— Kaj kian koloron havas ranunkuleto? daŭrigis Bob.

— Mi tute ne respondos, elĵetis Riĉjo, piedbatante la plankon.

— Kian koloron havas miozoto, ekkriis Monjo, kies favorata estis en danĝero.

— Jes, sed kian koloron havas papavo? interrompis Riĉjo, kiu decidis, ke oni ne superos lin. — Dio plej amas ruĝon.

Ne, tute ne, ekscite diris Bob, — Li certe plivole elektus flavon.

— Infanoj, diris la patrino, kiu eniris rapide — kial tiu ĉi terura bruego?

— Nu, diris Bob, trankviliĝante — nia Riĉjo diras, ke ruĝo estas la koloro plej amata de Dio, kaj Monjo diras, ke blua estas, sed mi diras, ke flavo estas.

— Ĉu vi ne konjektas, ke blanko estas la koloro plej amata de Dio? demandis la patrino.

— Rigardu la puran neĝon en la ĝardeno. Pensu pri la cignoj, kaj...

— Kelkaj cignoj estas nigraj, interĵetis Riĉjo, preskaŭ malĝentile. Li ĵus lernis pri Aŭstralio.

— Nu, daŭris lia patrino, — pensu pri la beletaj blankaj lekantetoj.

— Jes, sed lekantetoj havas flavan koron, ekkriis Bob.

— Kaj ili havas ruĝajn pintojn, aldonis Riĉjo.

— La okuloj de la infaneto estas bluaj, diris Monjo; — kaj mi plivole havus ilin, ol lekantetojn.

— Eble ni devas aŭdi, kion paĉjo diros, sugestis la patrino.

— Hura! ni demandu al paĉjo, ekkriis Riĉjo.

— Li diros la veron. Ruĝo ja estas la koloro.

— Ĉu vi kverelas pri koloroj? demandis la patro... — Kion pri ili?

— Kiun el ili Dio plej amas? — ili ekkriis ĥore.

— Atendu momenton, diris la patro. Li revenis kun triangula vitropeco, kiun li nomis prismo.

— Nu, infanoj, diris li, — kian koloron havas la neĝo?

— Blankan! ili diris, nevoleme, timante, ke la patrino malgraŭ ĉio estas prava.

— Kiu faris ĝin blanka?

— Dio, respondis la infanoj, ankoraŭ pli nevoleme.

— Nu, rigardu ĝin tra tiu ĉi prismo, Riĉjo. Kian koloron nun havas via blanka neĝo?

— Ĝi estas ruĝa, kaj flava, kaj blua, kaj... kaj ĉiuj koloroj, li diris, ĝojigite.

— Sed el kie venis tiuj koloroj?

— Mi ne scias, krom...krom ili estas en la blanka neĝo, diris Riĉjo, penseme.

— Vi ne estas tute malprava, respondis lia patro. — Vi vidas, ke viaj tri koloroj estas necesaj por fari la neĝon blanka; do, Dio devas pensi, ke ĉiu estas egale aminda.

— Dio, do, amas ĉiun kiel plej bonan, diris Monjo.

— Tute vere, diris la patro. — Do, kiam panjo kolektas siajn galantojn, kaj Monjo siajn miozotojn, kaj Bob siajn ranunkuletojn, kaj Riĉjo siajn papavojn, mi esperas, ke vi ne forgesos, ke ĉiu el ili estas amata de Dio. Sed estas io, eĉ pli grava.

— Kio? ili demandis.

— Se vi renkontos flavan Ĥinon en la strato, aŭ nigrulon, aŭ Hindon, memoru, ke Dio donis al ili ilian koloron ankaŭ, kaj amas ilin tute same, kiel li amas la blankulojn.

EL CHRISTN. COMMONWEALTH, * trad. W. M. PAGE.

* The Christian Commonwealth (weekly rd.) contains each week a paragraph in Esperanto, with contributions by well-known foreign Esperantists.

Ankoraŭ pri la Principoj de la Kanttraduko.

La plej perfekta kaj la plej malfacila por ludi muzika instrumento estas la homa voĉo. Voĉa muziko, t.e. kantoj, konsistas el 2 ĉefaj partoj: vortoj kaj muziko. La plej perfekta formo de voĉa muziko estas tiu, en kiu estas kunigitaj plej perfekte, laŭ ĉiuj vidpunktoj, la vortoj kaj muzikaj tonoj — aŭ plej perfekte “edzigitaj” por tiel diri.

Antaŭ ol traduki kantojn kun sukceso, oni devas havi iom ĝustan ideon pri la kantarto, kaj ĝustan komprenon de la relativa graveco de l' vortoj kaj muziko. Ŝajnas al mi, ke estas ĝuste en tio ke F-ino Young iom eraras en siaj du artikoloj aperintaj en la BRITISH ESPERANTIST.* Ŝi komencas kun — ŝajnas al mi — ne tute ĝusta koncepto de voĉa muziko; aŭ eble estus pli ĝuste diri, kun nur unuflanka koncepto.

En la laste aperinta artikolo ŝi komencas per la laŭ mi, neprava diro, ke oni kantas ne pro la vortoj sed nur pro la muziko. Do, kial havi vortojn, se ili nur ĝenas; kial ne forigi ilin tute kaj anstataŭigi per taŭgaj vokalaj silaboj, kiel en la komenco de l' lernado de la kantarto? Kio fariĝus, mi demandas, ekzemple, la majstra “Messiah” de Handel sen vortoj? Ĝi ja perdus sian preskaŭ tutan valoron kiel granda ĉefverko de oratoria kaj voĉa muziko.

“Vortoj estas nur metodo eldiri la muzikon.” Ne, ne, mi protestas. La vortoj mem plej ofte inspiris la muzikon kaj nur malofte la muziko la vortojn. Traduko konsistas en rearanĝo de la *ideoj* en la vortojn de alia lingvo, por taŭge kuniĝi kun la muziko; dum la muziko mem estis, plej ofte, komponita por taŭge kuniĝi kun la *originalaj* vortoj. Oni rakontas, ke, dum Handel estis komponanta “He was despised” (Comblé d'outrages), amiko eniris la ĉambron kaj trovis lin ploranta. Tio ne estis kaŭzata de la muziko, sed de la vortoj mem, kaj ili inspiris la majstran muzikaĵon, kiu estas la muzika esprimo de l' larmoj. Cetere, kelkaj kritikis la Handelan akcenton sur la vorto “was” anstataŭ sur “He”; sed la tuta oratorio estas pri *LI*, kaj Handel tie volis elstarigi la *staton*, ĝis kiu Li humiliĝis. La akcento sur *was* egalas *estis ja*.

La supozo ke “la akcentita silabo de vorto devas ĉiam lokiĝi sur la akcentita takto de la muziko” ne estas eraro sed nura gvida bazo aŭ teorio; kaj, same kiel oni povas ŝanĝi la akcentitan takton mem (per sinkopado, k.c.) ne ŝanĝante la bazan ideon de l' akcento, same oni povas agi pri la koincido de l' akcento ĉe vortoj kaj muziko. Ĝi ne estas rigida, netuŝebla, aŭ

nevaria leĝo. Plie, ankaŭ en la parolata lingvo akcento sur antaŭlasta silabo estas nur bazokaj povas esti aliaj *pli malfortaj* akcentoj sam, tempe.

Mi konsentas ke, en tradukoj, oni ne devas tro insisti pri nuancoj de certaj vortoj; sed oni nepre devas uzi la vortojn laŭ *gramatika* ĝusteco; kaj, pri tio, mi rimarkas eraron en la traduko de “Quand tu chantes,” en la lasta verso, antaŭlasta linio, kie estas uzata *veku* anstataŭ *vekigi*. Cetere, tiu kompatinda verbo multe suferas en angla lingvo; oni uzas “to wake,” “to awake,” kaj “to waken,” “to awaken” egale, transitive aŭ netransitive, dum korekte la formoj en “en” estas ĉiam *transitivaj* kaj la aliaj *netransitivaj*.

Mi ne volas kredigi, ke mi tute malkonsentas kun la artikoloj de F-ino Young, ĉar en ili, mi pensas, estas multe da vero, sed mi kredas, ke ŝi tro insistas pri la muziko, iom ignorante la vortojn kaj forgesante, ke ili ambaŭ formas kune unu harmonian tuton. Mi ja pensas, ke oni devas havi pli larĝajn principojn, ol ĝis nun, kaj en tio mi tute konsentas kun ŝi.

Estas multeco de muzikaj formoj; sed, por nia celo oni povas krude dividi kantojn en du klasojn. En la 1^a estas:—

Neregulaj kantoj, pli malpli recitativaj.

Regulaj kantoj pli malpli ariaj, t.e. komponitaj aŭ tute neregule aŭ tute regule laŭ muzika vidpunkto. En la dua klaso troviĝas kombinoj de tiuj en la 1^a, kaj ili estas:—

Recitativo kaj Ario.

Miksita (pli malpli neregule) Recit. kaj Ario.

Oni konstatas, ke, en Recit., pro la muziko mem, ne estas necesa la *rimo*, tamen kelkafoje oni havas ĝin eĉ en tio; dum, male, en ario, preskaŭ ĉiam estas necesa la rimo por doni agrablan kaj dolĉan finiĝon al la kuniĝo de vortoj kaj muziko; tamen, eĉ en ario kelkafoje oni povas nehavi la rimon. Do, ĉu oni havas rimon aŭ ne *dependas sole de la karaktero de l' muziko*, al kiu estas kantotaj la vortoj. Sed ke oni devas tute neatenti la rimon mi ne konsentas; ĉar mi ja konstatas, ke, kiam oni aŭdas kanton, estas la reguleco de la rimoj, ofte, kio plaĉas al la orelo preskaŭ tiom, kiom la muziko mem. Plie, se oni ne atentis rimon laŭ la reguloj de F-ino Young, preskaŭ ĉiu verkaĉisto povus traduki kantojn; sed, vere, ĝi estas ne tiel facila, kaj efektive bezonas multe da talento kaj lerteco por ricevi bonan tradukon. Ŝiaj metodoj taŭgas por recit. aŭ kvazaŭ-recit., sed malofte por ario. En kelkaj kantoj la tute speciala karaktero de la muziko preskaŭ nuligas la rimon en kantado, se tio ekzistas en la poezio, kaj tiaj povus esti tradukataj laŭ ŝiaj reguloj.

* Vidu B.E., Sept., 1911, p. 169.

Mi opinias, ke oni farus bone uzante, kelkafoje, la italan metodon kun vortoj kiel "via," "mia," k.c., kantante ilin kiel nur unusilabajn vortojn anstataŭ du. Ankaŭ same ĉe kombinoj kiel donu al, iru al, kantante la "u a" kiel unu silabon kaj laŭ unu noto. Cetere, tio jam estas farita en angla lingvo, ekzemple, en la ĥoraĵo "And the Glory of the Lord" el "Messio," ankaŭ en "Blessing and honour, glory and power" el la sama verko, oni kantas *glory of* kaj *glory and*; la sama metodo estas ankaŭ uzata en la "Hallelujah" ĥoraĵo, por ne paroli pri esprimoj kiel "Th' Eternal God" en kelkaj niaj himnoj. Sed tiu principo devas esti uzata kiel eble plej malofte kaj nur en okazo de bezono, kaj kiam ĝi donas plaĉan kombinon al la orelo, ne malklarigante la sencon de l' vortoj.

Nun ni konsideru kelkajn ekzemplojn de kantoj diverstipaj. Unue mi volas preni ekzemplon de la glora Handel, kiun oni povas prave nomi la Ŝekspiro de voĉa muziko. La kanto "Ombra mai fù" ("Handel's Largo") estis originale verkita laŭ italaj vortoj en lia opero "Xerxes"; ĝi konsistas el Recit. kaj Ario. Jen la vortoj en itala, angla, kaj esperanta lingvoj:—

Recit. Frondi Tenere Tender foliage Dolĉa foliar'.	} Handel.
Aria. Ombra mai fù No sylvan shade Kara ombrej'.	

Recit.
Frondi tenere, e belle,
Del mio platano amato;
Per voi risplenda il fato;
Tuoni lampi e procelle,
Non v'oltragghino mai la cara pace;
Nè giunga a profanarvi, austro rapace!

Aria.
Ombra mai fù
Di vegetabile,
Cara ed amabile,
Soave più.

Recit.
Tender foliage waves o'er me,
'Neath my sycamore reposing;
Its boughs glad omens are murm'ring.
Hail and lightning, frost and tempest,
Come not near this dear tree, this peaceful shelter;
And mayst thou ne'er disturb it, dread blast of winter.

Aria.
No sylvan shade
Such fragrant coolness sheds,
Such radiant branches spreads,
In wold or glade.

Recit.

Dolĉa foliar', kareta,
Bela ombra verdarbego;
Vi igas sorton beleta;
Hajlo, fulmo, frost', ventego,
Arbo kara, ne vin maltrankviligu;
Terura vintra vento, ĝin ne mortigu.

Aria.

Kara ombrej',
Sub via belfoliar',
Plej dolĉa en arbar',
Jen ripozej'.

En la itala, rimarku ke oni kantas *cara ed*, kie la *a e* kombiniĝas en unu silabon. Legante la anglan tradukon, oni povas konstati, ke ĝi estas ne malpli bela, ol la originala itala. Tio montras, ke, kelkafoje, traduko povas esti pli ol nura seka traduko, sed povas esti vere nova bela majstraĵo. En la esperanta traduko notu, ke "via" estas kantata kiel nur unusilaba vorto.

Ekzemploj de kantoj, en kiuj la foresto aŭ forigo de rimo kripligus kaj malbeligus ilin estas:—

"Caro mio ben'," "Angels Ever Bright and Fair," "I am a Roamer," Liddle's "Abide with Me," "With thee th' unsheltered moor I'd tread" (Handel's "Solomon"), k.t.p. En "Angels Ever Bright" rimarku kiel efika estas la bela fluanta kaj rima ario post la antaŭanta recit.; tie oni atendas la rimon por kompletigi la belan arion.

Ekzemplo de miksita neregula kanto estas "She alone charmeth my sadness," de Gounod, kiu komenciĝas per pura Recit. kaj sekvas per bela ario, interrompita de alia peco de Recit.

Por montri, ke traduko povas esti tute regula laŭ literatura vidpunkto kaj, samtempe, esti tute konforma al la muziko, ne perdante la sentojn de la originalo mi aldonas tradukon de la bone konata "Promise of Life."

LA PROMESO DEL VIVO.

En ĉiu kant', el la de ni kantataj,
Ĉeestas noto plena je dolor';
Ne estas roz', el la de l' jar' portataj,
Sen iu dorn' vundanta ĝis la plor'.
La rozoj ne la tutan jaron restas;
Neniu tag' sen propra la lacec';
Sed ni kantadas, kaj feliĉaj estas,
Promenas kaj forgesas pri pluvec'.

Ho! ni kantadu! eĉ se larmoj restas;
Florojn kolektu, spite la pluvad';
Sur nia ter' nenio daŭra estas,
Sed perfektigos en ĉiel' vivad'.

Al ĉiu iam la okul' blindiĝis,
Per larm' de l' zorg' aŭ kompatema sent',
En ĉiu koro ofte memoriĝis,
Okaze, pri pasinta ĝoj' aŭ tent'.
Ne estas viv' sen sia dolorego;
Ne estas ja sen sia zorg' anim';
Sed en la kor' estadas esperego
Pri la morgaŭo bela kaj sen tim'.

Do! tra mallum' ridetu ho okuloj;
Koro preĝadu meze de l' bruad';
En la ĉiel' por ni, kun la sanktuloj,
Ĉiam perfekta estos ripozad'.

Do, laŭ tio, kion mi diris, sekvas ke, resume, oni povas starigi la sekvantajn regulojn:—

Ke traduko estu rima aŭ ne, laŭ la karaktero de l' muziko.

Ke oni fortranĉu la "o" de substantivoj, kaj la "a" de la artikolo, *kiel eble plej malofte*, kaj nur en okazo de bezono.

Ke estu permesate, konsideri vortojn kiel "mia," "via" kiel unusilabajn, laŭ itala metodo; sed nur en okazo de nepra bezono.

Ke, kiam unu vorto finiĝas per vokalo kaj la proksima komenciĝas ankaŭ per vokalo, la du vokaloj, laŭ la itala metodo, kunigu por esti kantataj sur la sama noto de la muziko; sed tio nur en okazo di nepra bezono.

J. ARNOLD HODGES.

Himno antaŭ la Sunleviĝo en la Valo Chamouni.

De S. T. COLERIDGE.

Ĉu vi sorĉilon posedas haltigi la stelon matenan

Sur ĝia vojo dekliva? Ĝi ŝajnas jam longe surresti

Kapon teruran nudan vian, ho reĝa Mont-Blanka!

Arvo kaj Arveirono, riveroj ĉe via piedo, Fluobruadas freneze; sed vi, terurega Formo!

Vin levadas el via maro silenta da pinoj, Kiel silente! Ĉirkaŭe, supere de vi en aeron Disetendiĝas profunde nigra malluma solida Maso ebena. Ekŝajnas al mi, ke vi tion trapikas Kiel per kojno! Sed kiam mi tien denove rigardas,

Ĝi nur estas la propra hejmo via trankvila, Via sanktejo kristala, via loĝejo eterna! Ho timeginda silenta Monto! Al vi mi rigardis Ĝis vi ankoraŭ restante de miaj okuloj vidata, Tamen el penso la mia forpasis: mi, en preĝado Kvazaŭdroninte, adoris solan la Nevideblan.

Sed, simile al dolĉa mallaŭte sonanta muziko, Tiel dolĉa, ke oni aŭskultas ne tion sciante, Vi kun mia medito dume intermiksiĝis Jes, kun mia la vivo, kun mia sekreta vivĝojo: Ĝis la tro plena anim' envolvite, transeverŝite, En la vidaĵon la grandiozegan pasante, tie Kiel per sia natura formo vastiĝis ĉielon.

Ho animo vekiĝu! Ne nur silentan adoron Vi alŝuldas: ne sole tiujn ĉi larmojn fluantajn, Mutan dankemon, sekretan ekstazon! Vekiĝu en vivon

Voĉo de dolĉa kantado! Vekiĝu ho koro! Verdvaloj

Kaj krutaĵoj glaciaj himnon mian kunkantu!

Vi, unue kaj ĉefe, de l' valo la sola reganto! Vi batalanta kontraŭe mallumon dum tuta la nokto,

Vi vizitata la tutan nokton de aroj da steloj, Aŭ leviĝantaj zeniten aŭ horizonten irantaj. Vi kamarado en horo tagiĝa de l' stelo matena, Stelo vi mem rozkolora de l' tero kaj de la aŭroro

La kunheroldo! Vekiĝu, vekiĝu kaj laŭdon eldiru!

Kiu kolonojn mallumajn profunde en teron enplantis?

Kiu plenigis vizaĝon vian per lum' rozkolora? Kiu estigis vin patro de ĉiam fluantaj riveroj?

Vi kvin torentoj sovaĝaj, furiozege ĝojantaj! Kiu alvokis vin veni el nokto kaj morto silenta, El kavernaro malluma glacia, kiu vin vokis Salti malsupren de l' krutaj nigraj akraj rokoj, Disrompiĝante senĉese sed ĉiam restante senrompaj?

Kiu donacis al vi tiun vivon neniel vundeblan, Vian forton furiozecon rapidon kaj ĝojon, Kaj la bruadon senĉesan kaj la senfinan ŝaŭmadon?

Kiu ordonis (kaj venis silento): "Ĉi tie la ondoj Jam rigidiĝu kaj ili trankvile ripozu en paco"?

Vi glacifaloj, kiuj de l' monta fruntego kliniĝas, Sur intermontaj grandegaj deklivoj abrupte kuŝante,

Grandaj torentoj, kiuj, mi kredas, voĉon ordonar Aŭdis kaj haltis tuj en sia freneza falego!

Ho torentaro sen mov'! Ho kataraktoj sen bru'!

Kiu vin kreis kun gloro, kia de l' pordoj ĉielaj, Sub la malvarma plenluno? Kiu al suno ordonis Per ĉielarkoj vin vesti? Kiu, per floroj vivantaj Bluaj belegaj, disŝutis girlandojn ĉe viaj piedoj?—

—Dio! respondu torentoj kiel per kri' de nacioj!

Kaj glacistepoj resonu: Dio! Riveroj fluantaj Dolĉe tra herba kamparo kun ĝojo ekkantu: Dio!

Pinarbaretoj vi same per via sonaro susura!

Kaj tiuj neĝaj amasoj ankaŭ la voĉon aŭdigas! Do en la falo danĝera ili eltondu: Dio!

Floroj vivantaj, kiuj ĉirkaŭas la neĝon eternan!

Kaproy sovaĝaj, kiuj petolas ĉirkaŭe aĝlejon!

Agloj kuneludantaj kun ĉirkaŭmonta ventego!

Fulmoj timigaj la sagoj teruraj de l' monta mallumo!

Signoj kaj miroj de l' elementaro! Ĉi ĉio
kunkriu,
Dion eldiru kaj tutan montaron plenigu per
laŭdo!

Ankaŭ vi monto maljuna kun pintoj ĉielon
montrantaj,
Kies piedojn lasinte, la ofta lavango glitadas
Neaŭdate malsupren, brilante tra l' pura sereno,
En nubprofundon, kiu la bruston vian vualas:
Vi unu fojon ankoraŭ, vi grandioza Montego,
Kiu,—dum levas mi kapon ĵus en adoro klinitan

Supren de via piedo, per malrapida movado,
Kaj kun okuloj pro larmopleniĝo malhele
vidantaj,—

—Ŝajnas solene leviĝi simile al nubo vapora
Antaŭ miaj okuloj: leviĝu, ho ĉiam leviĝu,
Kiel nubo incensa leviĝu de tiu ĉi tero;
Kvankam Spirito reĝeca tronita inter la montoj,
Ambasadoro timinda tamen de Ter' al Ĉielo,
Grandhierarĥo ekdiru vi al la ĉielo silenta,
Al la stelaro kaj al tiu suno jen leviĝanta,
Tero, per siaj mil voĉoj, kantas laŭdon al
Dio.

Laŭverse tradukis ALBYN BUNCE.

Libraro kaj Gazetaro.

La Trezoro de l' Oraĵisto, de Aŭgust Ŝenoa, tradukita el la kroata lingvo de Fran Kolar-Krom (Zagreb, Aŭstrio-Hungarujo).—Foliante tiun ĉi libron, mi diris al mi: Jen serioza volumo—traduko de eble fama libro el lingvo ne multe konata en okcidenta Eŭropo; ĝi do meritas esti favore kaj atente rigardata. Mi havis do la plej bonan volon per la libro...Sed "oni maron admiras, se oni maron ne iras." Profundiĝinte en la libron, mi trovis, ke ĝi estas efektiva maro da eraroj, sur kiu en la senluma malklareco ia naiva lernanto sen kompasas facile povus erari. La teksto estas malsimpligita de la konstanta nenecesa kaj malĝusta uzado de afiksoj, k. ekz., disvolvigo (disvolvo), ĉarmigis (ĉarmis), "La urbo ekagitigis siajn junajn flugilojn (p. 41), lia misago (p. 44), genuigilo (p. 48), (ŝajne, benketo sur kiu oni genuas), virego (grandega viro), apudege (tuj apude); de malĝusta ortografio, ekz.: opstina (obstina), butigeteton (butiketon), fraĝoj (? franĝoj), engrampas (enrampas), malsuĉtilaj (p. 13); kaj de tiaj strangaj esprimoj, kiel ekz.: "ke siaj sur siaĵo estas trankvilaj" (p. 14), "La vipo de Dio piedpremas la regnon" (p. 19), "Mi sidas trankvile mia sur miaĵo" (p. 20). Nia malnova amiko la konjunkcio *nek* ankaŭ ofte ludas sian rolon en tiu ĉi granda konfuzo...Sed detale paroli pri la multego da eraroj plenigus la tutan gazeton. Kredeble, tiun ĉi libron oni sonore aklamos kiel "bonegan verkon de nia talenta samideano." Por mi, okupite kaj distrite de la eraroj, ne estis eble trovi la trezoron de la oraĵisto, kaj la libro do estis por mi pli senvalora, ol nulo.—NORÉMAC.

La Konfeso, de L. N. Tolstoj, tradukita de S-ino M. S. Tenner (Kovno: Presejo de l' societo de M. Sokolovskij, prezo 1ŝ. 4p. ĉe la B.E.A.)—En antaŭparolo al tiu ĉi volumo, S-ro. V. N. Devjatnin parolas pri la boneco kaj beleco de la stilo de la ĉi-supra traduko. Ankaŭ li laŭdas ĝian ĝustecon kaj fidelecon al la originalo, de kiu, laŭ li, la traduko estas vera portreto. Nesciante la rusan lingvon, mi ne estas kompetenta juĝi pri tio, ĉu efektive la verko estas fidela aŭ ne. Tamen, mi inklinas opinii, ke ĝi devas esti fidela al la originalo—eĉ tro fidela! Kaj mi estas devigita konkludi, ke la malfacilecon per kiu ĝi estas legebla, kaj la oftan rigidecon kaj malklarecon de la frazoj, oni povas klarigi al si nur per tio, ke la tradukinto sin lasis tro influi de la formo de la originalo. Pravigi tiun ĉi juĝon per apartaj ekzemploj el la libro estas iom malfacile. Oni ne povas diri, ke ekzistas eĉ unu eraro gramatika. Mi restos kontenta per atentigo pri la jenaj esprimoj: p. 19, "Ili min akceptis kiel *siulon*." Ĉu ne pli ĝuste kaj klare estus diri *unu el ili*? "Sperta scienco?" empiria scienco, aŭ scienco de la sperto. "Kiom ajn mi streĉis mian *saĝan* atenton." Ĉu la aŭtoro volis

laŭdi la propran atenton, aŭ ĉu li simple intencis streĉi la atenton de sia saĝo? La bindaĵo de la libro estas tre malfortika, kaj la teksto estas plenplena de preseraroj. Mi dubas, ĉu Schopenhauer povus sin rekonii sub la multfoje ripetita "Ŝopengaŭer!"—NORÉMAC.

Esperantista Kantaro, de Karl Jost, eldono de la Universala Esperanta Librejo, Genevo, 11p. afr. Tiu libreto meritas plej koran laŭdon. La muziko, tiel la konataj arioj, kiel la novaj, estas tre bonaj kaj la vortoj, plej parte, taŭgas por ĝi en esprimo kaj akcento. Nur kelkajn kritiketojn ni trovas bezonaj. En "La Frato," kaj aliaj, ni observas ke la muzika formo restas ĉiam la sama, kvankam la ritmo de la linioj ne estas tute sama, sed diferencas, per la pezo, alterne. Do, dum la akcento ne estas precize malĝusta, tamen la ario donas, en ĉiu dua kaj kvara linio, tro da valoro al malgravaj vortoj: *por, la, kaj, k.a.* Tio devenas de la eraro, aranĝi la ritmon nur laŭ la regulo (t.e., laŭ la okulo), anstataŭ laŭ efektiva pezo de la silaboj, kiun nur la orelo povas juĝi. Tiu kutimo estas ankaŭ responda pri multaj vortoj sennecese tranĉitaj, malprofitante la natur-econ kaj la muzikan senton. Speciale la vorto "Dio," en numeroj 6, 8, kaj 17, sonus pli nobla kaj respektplena sen tranĉo de la fina "o," kaj perdus per tio nenion, krom la okula simetrio de la rimo. Mi konsilas al kantistoj remeti ĉiam la "o," kiam la muziko ĝin permesas.

Nur unu kanto, "La Kapelo," estas vere malbona, per absoluta falsakcento. Ekzistas pli bona muzikalmelo por ĝi, de S-ino E. Bell. Ĉu estos eble ĝin anstataŭi?—E. L. YOUNG.

La Revuo (Marto).—La numero komenciĝas per la traduko de la kvin lastaj ĉapitroj de "Levidoj" (Leviticus), farita de nia Majstro. Jen kelkaj rimarkoj kaj komparoj: la *festo de macoj*...; dum sep tagoj manĝu *macojn* (the *feast of unleavened bread*; seven days ye must eat *unleavened bread*)—du *panojn de oferlevo* (two *wave-loaves*)—tago de pekliberigo (day of atonement)—festo de la tendoj (feast of tabernacles)—la *pure ora kandelabro* (the *pure candlestick*)—kaj *ekkverelis* en la tendaro (*strove together in the camp*)—kaj la filo de la Izraelidino *insultis* la nomon de Dio kaj *blasfemis* (and the Israelitish woman's son *blasphemed* the name of God and *cursed*)—Rompon *pro* rompo, okulon *pro* okulo, denton *pro* dento; kian difekton li faris al homo, tian oni faru al li (*Breach for breach, eye for eye, tooth for tooth*; as he hath caused a blemish in a man, so shall it be done to him)—Dum ses jaroj *prisemu* vian *kampon* kaj dum ses jaroj *pritrancu* vian vinbergardenon (Six years thou shalt sow thy *field* and six years thou shalt prune thy *vineyard*). Komparu

semi semon kaj tranĉi vinberujon)—kaj kalkulu al vi sep sabatajn jarojn, *sep fojojn po sep jaroj* (and thou shalt number seven sabbaths of years, *seven times seven years*) proklamu per *trumpetado* (thou shalt cause the trumpet of the jubilee to sound) Hebr. *yobel*, the blast of a trumpet)—tiam ĝi estas reaĉetebla *ĝis* la fino de jaro post ĝia vendo (then it is redeemable by (up to) the end of the year after it was sold)—Sed se ĝi ne estas reaĉetita *ĝis* la fino de la tuta jaro (But if it has not been redeemed by the end of the year.—Kiel *laŭjara* dungito li estu ĉe li (As a yearly hired servant shall he be with him)—Mi sendos sur vin teruron, maldikiĝon kaj febron (I will even appoint over you terror, consumption and the burning ague)—Se vi malgraŭ tio *spitos* min (If you still defy me)—Mi detruos viajn altaĵojn kaj ruinigos viajn kolonojn de la suno (I will destroy your high places and cut down your images (ruin your sun-pillars)—*homero* de hordeo (a homer of barley).

Aliaj artikoloj estas: "Aventuroj de rusa kamparano en Germanujo," originala humoraĵo de Fez; "Kompitemo," originalaĵo de Luis Carlos; "Tutmonda Amiko," biografia skizeto pri Charles Dickens, verkita de Ad. Šefer; "La Pacifismo laŭ la biologia scienco," iom malagrabla sed tre leginda artikolo, kiu priparolas la verkon "La Egoismo," de S-ro Felix Le Dantec, kaj lia konkludo, *La Egoismo, sola fundamento de ĉiu societo*. "Babilado," de S-ro Carlo Bourlet.—E.A.M.

Oficiala Gazeto.—*N-ro 40 (25 Januaro, 1912)*.—Tiu numero enhavas sciigon pri la reelekto de la Estraro de la Akademio (grava ŝanĝo okazis en tiu Estraro). Sekvas projekto de nova Regularo por la Lingva Komitato, aprobita de la Akademio kaj submetata al la voĉdonado de la anoj de la Lingva Komitato. Poste venas informoj pri la organizo de la Oka Kongreso, pri la Administra Komitato de la Centra Oficejo, kaj pri la baldaŭa reapero de la Tutmonda Jarlibro, la oficialaj raportoj de la Internacia Unuiĝo de Esperantistaj Verkistoj, kaj la nomaro de ĉiuj esperantaj gazetoj, kiuj aperis dum la jaro 1911. Enmetitaj en tiu numero estas la kajero 6-a de la Bibliografio de Esperanto (sub formo de bibliografiaj notetoj) kaj plena kaj klare klasifikita katalogo de ĉiuj eldonaĵoj de la Centra Oficejo.

Aliaj Verkoj ricevitaj.—*Kaŭkaza Kaptito*, de L. N. Tolstoj, trad. F-ino A. N. Šarapova, 3p. afr.—*Kiel nin organizi?* Studo kaj propono pri la Organizo de la Esperanto-Movado, de H. Hodler; 3p.—*Report to the Governor of Pennsylvania, U.S.A., by the State's Commissioner, on the Antwerp Congress* (J. D. Hailman, Pittsburg).—*Raporto pri la Sepa Kongreso Esperantista*, eltirita el Lingvo Internacia, de Era, 8p.—*Zorgegu pri la Infanoj*, kontraŭalkohola propaganda folieto Esperanta, kun opinioj de eminentuloj. Tre utila por disvastigado internacia de abstinencaj ideoj. Havebla ĉe la B.E.A., po 50 por 1ŝ.—*Gvidfolio tra Elberfeld*, eld. de la grupo "Verda Stelo," 10-paĝa, bele ilustrita. Mendebla per poŝtkarto ilustrita ĉe Vorkehrsverein, Elberfeld, Hofaue 95, Germanujo.

A New Edition of Mr. Harrison Hill's popular song "Esperanto" (you can buy it for a penny; you can learn it in a week) has just been issued by the B.E.A. Price 1d. nett; by post, 1½d.; 1 doz. by post, 10p.

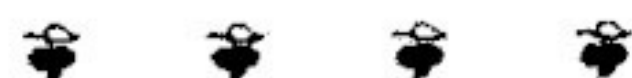
Grava Avizo!

Karaj samideanoj,—Okaze de propono, ĵus prezentita al la sveda parlamento, kiu celas: "ke la parlamento petu de la reĝa registaro ekripensi, ĉu kaj kiamaniere oni de sveda flanko devos kaj povos iniciati la estigon de oficiala internacia interkonsiliĝo kaj interkonsento pri la kreado de tutmonda lingvo aŭ internacia helplingvo," la sveda esperantistaro decidis protesti per cirkulero, kiu, montrante la nunan staton de esperanto kaj konstatante la efektivan vivon de nia lingvo, atentigos al nia afero la

ĝis nun preskaŭ tute nesciantan pri la esperanta movado svedan parlamentaron.

Ni intencas disdoni la cirkuleron al ĉiuj membroj de l' parlamento kaj al ĉiu sendaĵo aldoni kiel eble plej multajn esp. presaĵojn, por ke ĵus antaŭ la pritraktado de la propono troviĝu je tiu okazo sufiĉe granda materialo por pruvi la estadon de nia lingvo. Por ke tiu kolekto de esperantaĵoj estu kiel eble plej plena, estas necese, ke ĉiu samideano laŭpove sendu al ni *senprokraste* gazetojn, broŝurojn, reklamilojn komercajn, gvidfoliojn, k.t.p.—Je la nomo de l' sveda esperantistaro,

G. H. BACKMAN, *Adreso: Helsingborg (Svedujo)*.

Literaturaj konkursoj de la Oka Kongreso en Krakovo.

La tradiciaj Kongresaj literaturaj konkursoj aranĝataj ĉiujare estas tre bonidea, ofte fruktoporta kaj ĝenerale subteninda organizo. Ili estas kvazaŭ tutmonda ekzameno de niaj spiritaĵoj kaj kapablecaj fortoj aŭ scioj; partopreneblaj por ĉiuj senescepte—ili ofte aperigas kaŝitajn talentojn ĉu en senco de literatura originaleco ĉu de tradukarto.

La Redakcio de *Pola Esperantisto* konsentante kun la propono de la Organiza Komitato de la Oka, surprenis la taskon organizi nunjarajn konkursojn kaj interkonsiliĝinte kun la Organiza Komitato komencis la organizon, starigante ĉi-subajn temojn kaj premiojn.

I. *Prozaĵo beletristika*.—Konsistanta el minimume 5,000 vortoj; la aŭtoroj estas tute liberaj elekti temon por la verko.

La minimumaj premioj, garantiataj de la Kongresa Komitato de la Oka estas: La unua premio, 65 Sm.; la dua, 35 Sm. La ambaŭ premioj estas eventuale pligrandigitaj de oferdonacoj proporcie dividotaj.

II. *Poeziaĵo*.—Temon ni tute lasas al la inspiro de aŭtoroj. La poeziaĵo devas esti minimume 24-versa.

La minimumaj premioj, garantiataj de la Kongresa Komitato, estas: La unua premio, 30 Sm.; la dua, 20 Sm. La ambaŭ premioj estas eventuale pligrandigitaj de oferdonacoj proporcie dividotaj.

III. *Scienca disertacio*.—La verko devas esti pure scienca (literaturo aŭ historio estas esceptitaj).

La minimumaj premioj, garantiataj de la Kongresa Komitato de la Oka, estas: La unua premio, 65 Sm.; la dua, 35 Sm. La ambaŭ premioj estas eventuale pligrandigitaj de oferdonacoj.

Generalaj rimarkoj.—(1). Ĉiuj verkoj devas esti originalaj.

(2). Ĉiuj verkoj devas esti skribitaj legeble, nepre fremdamane aŭ maŝine kaj porti *moton* aŭ *pseudonimon* de l' aŭtoro; la nomon oni devas almeti en fermita koverto, signita per la sama *moto* aŭ *pseudonimo*.

(3). Ĉiuj verkoj devas esti senditaj al la Redakcio de "Pola Esperantisto," Varsovio, Włodzimierska 8.

(4). La lasta templimo por ĉiuj verkoj estas 15 de Junio—1912.

(5). La premiitaj verkoj restas propraĵo de la laŭreatoj. Nepremiitajn verkojn oni resendos nur sub la kondiĉo, ke la aŭtoroj kompensas la poŝtelspezojn. Por starigo de premioj "P.E." akceptas oferdonacojn kaj tial la Organiza Komitato petas ĉiujn esperantajn societojn, asociojn, gazetojn, entreprenojn kaj bonvolemajn privatajn esperantistojn subteni la aferon de la konkursoj kaj sendi monferojn al ni kun klarigo por kiu temo la oferdonanto sendas la monon.

Eĉ plej malgrandaj sumoj (en poŝtmarkoj aŭ respond-kuponoj) estos dankeme akceptataj kaj citataj en listo de oferdonacoj.

Oni memoru, ke *dufoje donas, kiu rapide donas*.

Pola Esperantisto malfermante la liston de oferdonacoj siaflanke oferas: Por la I-a kaj III-a temoj—po 10 Sm.; por la II-a temo—5 Sm.; kune—25 Sm.

Learners' Corner.

We have been happy in securing for this new section of our magazine the valuable services of Mr. M. C. BUTLER, of Highbury, who will contribute in each number an article explaining various points which often puzzle students. His long experience as an Esperanto instructor—his classes are among the most popular and interesting in London—peculiarly fit him for dealing with learners' difficulties. His untiring activity as a teacher and propagandist of Esperanto has raised up very many enthusiastic workers for the cause, and we are sure that the instruction and advice he will give month by month in the B.E. will be as cordially appreciated by our readers throughout the country as it has been hitherto by the smaller circle of his pupils in London. Mr. Butler asks us to state [*necesita modesteco*] that he alone is to be held responsible for any errors he may make, and also to say that he will be happy to answer in this column any questions of common interest readers may care to send to him at 18, Leigh-road, Highbury Park, London, N.—RED.

THE REFLEXIVE PRONOUN.

Rules.

- I. The pronouns SIA, SIN, and SI
Part of the subject cannot be;
- II. But to the subject they refer
Of sentences where they occur.
- III. Remember, too, this final word—
Restrict their use to person third.

Examples.—*Li lavis sin kaj lin*, He washed himself and him (someone else).—*Ili mokis kaj sin kaj ilin* (both themselves and them—the others).

Mi legas al mi en mia ĉambro por min amuzi. The pronouns in this sentence may be replaced for practice by *ci, ci, cia, cin; ni, ni, nia, nin; vi, vi, via, vin*. *Si* is forbidden in these sentences by Rule III. But we should say *li (ŝi, ĝi, ili, oni, ĉiu, la patro) legas al si en sia ĉambro por sin amuzi*, because here the subject to which the pronouns refer is in the third person.

He and his (lia) son sang (Rule I., "his" is part of the subject).—*He sang with his (sia) son* (Rule II., "his" refers to the subject).—*He and his wife sang with his (lia) friend* ("sia amiko" would be "their friend").—*Li nomis min, sian filon*, He named (mentioned) me, his son (apposition).—*Li nomis min lia filo*, He called me his son (not *sia filo*). The completed sentence is "*Li nomis min [dirante ke mi estas] lia filo*."—*Li amas sian amikon pli ol sian patron* (more than he loves his father).—*Li amas sian amikon pli ol lia patro amas la sian* (more than his father loves his).—*A petis B, ke li (=B) donu al sia (=B's) kuzo C sian (=B's) plumon* (*Lia kuzo, lian plumon*, would be A's; *ties plumon* would be C's).

In the sentence "*La princo petis, ke la patro nomu lin estro*," should not "*lin*" be "*sin*," as referring back to the subject "*princo*"?—No, there are two verbs here, and therefore two sentences: consequently *sin* would not relate to *princo*, but to the subject of the sentence in which it occurs, i.e., *patro*.

Why is there a separate form for the reflexive pronoun?—It promotes clearness and prevents such ambiguities as "*A saw B and his wife*," where, by Rule II., A's wife would be *sian*, and B's *lian* or *ties*.

Why is its use restricted to the third person?—Because no such ambiguity is possible in the first or second persons.

Is its use obligatory?—Where the ordinary forms (*li, ŝi, ĝi*, etc.) could cause no possible ambiguity, the use of the reflexive form is not obligatory, though it is always advisable. It is possible, nevertheless, that the non-use of *si* may in some cases be felt to be somewhat clearer than its use; e.g., "*Ofte en vespero ŝi vidadis lin forveturantan sub la sonoj de muziko en lia* [instead

of *sia*] *belega ŝipeto* (F.K., p. 45). In any case it is a worse offence to use wrongly the reflexive form than to omit it when it might be used.

N.B.—Phrases introduced by a participle or an infinitive are new sentences, the subject of which is mentally supplied. E.g., *P. ordonis ke ĉiu, renkontante (=kiam ili renkontis) lin, eliru*; *La princo montris oficiron, starantan (=kiu staris) post li*; here *sin* and *si* would mean "themselves" and "himself" respectively. Similarly, *ŝi lasis la venton ludi (=ke ĝi ludu) kun siaj haroj*; *la oficiro petis Aŭguston eksigi lin (=ke li eksigu lin)*; here *siaj* and *sin* would mean "its," "himself."

Translate "*It is necessary to defend one's life*."—*Estas necese defendi* (or, *ke oni defendu*) *sian vivon* (or, *la propran vivon*). It would be possible to say "*defendi onian vivon*," but this form is very uncommon and not international.

When should one translate the prefix "self" by mem, and when by si? E.g., should one say *sinamo* or *memamo*?—When, as in the example quoted, the word contains a reflexive idea, it is better to use *sin*; in other cases use *mem*. E.g., *SIN-rego, -kontraŭdiro, -forĝesa, -defendo, -detena, -ekzameno, -ekzerco, -garda, -riĝiginto, -dona*; *MEM-stara, -aga, -evidenta, -lerninta, -opinia, -potenca, -kontenta, -videbla*.

Explain the use of "siatempo" and "ĝiatempo," "siavice" and "liavice," and similar forms.—See Zamenhof's "Respondo," No. 43.

The student should translate the four possible meanings of "*P told J that he would have to leave his house*," and the twelve meanings of "*When P met J, he was with his brother and his cousin*." (In these sentences translate "*he*" by *li* to denote P, and by *tiu* to denote J).

Next month: Pri la finaĵo N.

M. C. BUTLER.

The Catholic Esperanto Movement.

The Catholic Esperanto movement is rapidly assuming an important character, and has been most enthusiastically taken up by Catholics in practically all countries. In France, Germany, Holland, Belgium, Spain, and Hungary the Catholic Esperantists have formed themselves into National Leagues, which in turn form part of the central body, the "Internacia Katolika Unuigo Esperantista."

That these National Leagues are of great practical value has been amply demonstrated by the two Annual International Congresses of Catholic Esperantists, which brought to light the fact that by means of the international language much important work is being done in defence of the faith and in helping on Catholic propaganda. As long ago as June 27, 1906, the movement was honoured with the Apostolic benediction of His Holiness Pope Pius X., and has since received the approval of Cardinal Mercier and several well-known bishops. In Great Britain we have heard very little of the movement up to the present, but it is known that there are many Catholic Esperantists scattered over the country having as yet no bond to unite them together. To these it will be welcome news that at last we are to have an English League of Catholic Esperantists. A committee has been formed for the immediate inauguration of this League, and having as president Father H. Egbers (Bury), who has been an ardent Esperantist for 15 years, the "Angla Ligo de Katolikaj Esperantistoj" has every prospect of becoming a successful and important section of the "I.K.U.E." It is earnestly desired that all Catholic Esperantists and those interested in the movement will send in their names to the secretary, Mr. C. A. CARROLL, 24, Bedford-street, Stockton-on-Tees.—From "*The Tablet*."

Translation Exercise.

Of Medium Difficulty.

(7). And love, young men, love and reverence above everything the Ideal. The Ideal is the word of God, superior to every country, superior to humanity; it is the country of the spirit, the city of the soul, in which all are brethren who believe in the inviolability of thought and in the dignity of our immortal soul; and the baptism of this fraternity is martyrdom. From that high sphere spring the principles which alone can redeem the peoples. Arise for them! and not from impatience of suffering or dread of evil. Anger, pride, ambition, and the desire of material prosperity are arms common to the peoples and their oppressors; and even should you conquer with them to-day, you will fall again to-morrow; but principles belong to the peoples alone, and their oppressors can find no arms to oppose them. Adore Enthusiasm. Worship the dreams of the virgin soul and the visions of early youth, for they are the perfume of Paradise, which the soul preserves in issuing from the hands of its Creator. Respect above all things your conscience; have upon your lips the truth that God has placed in your hearts, and, while working together in harmony in all that tends to the emancipation of our soul, even with those who differ from you, yet ever bear erect your own banner, and boldly promulgate your faith.—MAZZINI. *To the Memory of the Martyrs of Cosenza.*

Advanced.

(8). *The English at Home.*—Three tribes, all belonging to the Low-German branch of the widespread and powerful Teutonic race, lived near each other on the coast of the Baltic and the German Ocean. These were the Jutes, the Saxons, and the Angles. They all spoke one language, which received its name of *English* from the strongest tribe of the three. Unlike the classic races of Southern Europe, whose homes were clustered round a market-place or forum, alive with the hum of its crowded populace of quick wits and polished manners—moving rapidly about under a brilliant sun, these English Teutons loved a more scattered backwoodsman kind of settlement. The sea-swept flats of the Frisian shore and the gloomy pine woods of the North German plain, broken only by mead or mere, present one vast monotonous expanse, within whose limits the lonely settlers would develop a simpler social life, slow of wit, dreamy, but home-loving. Round the homesteads ran the *tun*—a stout quickset hedge, enclosing a simple community of peasants, who lived upon and farmed their own land. Beyond lay their cornfields, through which a few rough paths led to the common pasture-land, and, hemming in the little rustic world, the village *mark* of virgin forest, where on the moonlight eves played the elves and the nixies, the goblins and the gnomes, and, when the mantle of the winter's snow stilled the haunted glades, where the howl of the villagers' worst enemy, the wolf, was nightly heard.—MEIKLEJOHN. *History of England.*

Tradukoj

de la pecoj presitaj lastan monaton (v. p. 48, B.E., Marto).

Elementary.

(5). En mia Sonĝo mi vidis, ke tiuj du viroj eniris tra la Pordego; kaj jen, en la momento kiam ili eniris, ili transfiguriĝis, kaj Vestojn ili eksurhavis, kiuj lumis kiel Oro. Renkontis ilin ankaŭ iu, portanta Harpojn kaj Kronojn, kiujn li donis al ili,—la Harpojn por laŭdi kaj la Kronojn kiel signojn de honoro. Poste mi aŭdis en mia Sonĝo, kiel ĉiuj Sonoriloj en la Urbo sonoradis pro ĝojo, kaj ekparolis iu, dirante, Eniru en la ĝojon de via Sinjoro. Ankaŭ la virojn mem mi aŭdis, kiel ili kantis per laŭta voĉo, dirante, Beno, Honoro, Gloro kaj Potenco estu donataj al tiu, kiu sidas sur la Trono, kaj al la Diŝafido de eterne ĝis eterne. Kaj ĝusté kiam

malfermiĝis la Pordegoj, por enlasi la virojn, mi enigardis post ili; kaj jen la Urbo brilegis kiel la Suno, kaj pavimitaj estis la Stratoj per Oro, kaj iradis sur ili multe da homoj kun kronoj sur la kapo, kun palmo-branĉoj en la mano kaj kun oraj harpoj por kanti laŭdojn al sia Sinjoro. Vidiĝis ankaŭ flugilhavantoj, kiuj seninterrompe kantrespondadis unuj al aliaj, dirante, Sankta, Sankta, Sankta estas la Eternulo. Kaj poste oni fermis la Pordegojn; kion vidinte mi deziregis, esti tie kun ili.—JOHN BUNYAN. *"The Pilgrim's Progress: The End of the Journey."*

Advanced.

(6). *Komparaĵo.*—Ni demandu nin, komence, kio estas edukado? Kaj, precipe, kia estas nia idealo de edukado funda kaj liberala?—de tiu edukado, kiun, se ni povus rekomenci la vivon, ni donus al ni mem, kaj kiun, se ni povus alformigi la sorton al nia propra volo, ni donus al niaj infanoj? Nu, mi ne scias, kion vi pensas pri tiu afero, sed mi volas diri al vi mian opinion, kaj espereble mi ne trovos grandan malsimilecon inter niaj reciprokaj ideoj. Ni supozu, ke estas nepre certe, ke la vivo kaj la feliĉo de ĉiu el ni dependos iam de tio, ĉu li gajnos aŭ malgajnos partion de ŝakoj: ĉu vi ne konsentas, ke ĉiuj ni konsiderus kiel plej gravan devon, lerni almenaŭ la nomojn kaj la irojn de la figuroj, havi almenaŭ ideeton pri tio, kio estas gambito, kaj akrevidan okulon por ĉiuj manieroj proponi kaj eviti ŝakon? Ĉu vi ne konsentas, ke ni rigardus kun malaprobo, ja eĉ kun malestimo, tiun patron, tiun Regnon, kiu permesus al siaj filoj aŭ regnantoj elkreski en plena nescieco pri la diferenco inter ŝaksoldato kaj ŝakĉevalo? Nu, estas tre evidenta kaj elementa veraĵo, ke la vivo, la bonstato kaj la feliĉo de ĉiu el ni kaj pli malpli de tiuj, kiuj iel rilatas al ni, efektive dependas de tio, ke ni havu almenaŭ iom da scio pri la reguloj de ludo, kiu estas senfine pli malfacila kaj malsimpla, ol ŝakoj. Ĝi estas ludo, kiun oni ludas jam de nememorebla tempo, kaj ĉiu el ni, ĉu viro ĉu virino, estas en sia propra partio unu el la du ludantoj. La ŝaktabulo estas la mondo, la ŝakoj — la fenomenoj de la universo, la ludreguloj estas la tiel — nomataj leĝoj de la naturo. La aliflankan ludanton ni ne povas vidi. Nur la jenon ni scias, ke ĉiam li ludas sentrompe, honeste kaj paciencie, kaj ke, tamen, neniam li indulge malatentas niajn erarojn nek montras eĉ la plej malgrandan malseverecon por nia nescieco. Al tiu, kiu ludas bone, li pagas plej altajn ludgarantiaĵojn kun tia elbordiganta malavareco, per kiu fortulo montras kontentegon pri propra forto; kaj kiu ludas malbone, tiun li ŝakmortigas sen trorapido sed ankaŭ sen ia bedaŭro. Sendube mia metaforo rememorigas al vi tiun famekonatan pentraĵon, per kiu Retzsch prezentis Satanon ŝakludanta kun Homo por gajni ties animon. Se vi anstataŭigus la mokantan diablon en tiu pentraĵo per trankvila forta anĝelo, kiu ludas, kiel oni diras kutime, "pro amo," kaj kiu pli volus malgajni, ol gajni, tion mi akceptus kiel figuran prezenton de la homa vivo. Nu, kiam mi parolas pri edukado, mi ĉiam pense prezentas al mi la regulojn de tiu vivludego. Alivorte, edukado estas la instruado al la intelekto pri la leĝoj de la naturo kaj la harmonia alfarado de koro kaj volo al tiuj leĝoj.—T. H. HUXLEY. *On Education.*

Framasona komunikiĝo.—La Majstro Moŝto, Registoj, kaj Fratoj de Framasona Loĝio, No. 127 "Vernon," Coleraine, petas la plezuron de la ĉeesto de la Esperantistaj Framasonoj, kiuj vizitos la distrikton, okaze de la kvina Brita kongreso, ĉe Esperanta komunikiĝo, kiu okazos en la Framasona Salonego, Coleraine, je la 24-45, lundon, 27an de Majo, 1912.

FREEMAN W. CROFTS, W.M.

C. R. ECCLES, P.M., Sek.

(Oni bonvole respondu per la kongresa aliĝilo, sendota al ĉiu aĉetinto de Provizora kongreskartio).

Chronicle.

Matter for the Chronicle should be sent to the Editor not later than the 15th of the month, for insertion in the following number. Reports may be in English. Matter for "Coming Events" (which should be as concise as possible) may be sent in up till the 20th.

GENERAL.

The Minister for War and Esperanto.—On February 28 Lord Haldane received in private audience at the War Office Monsieur Edmond Privat, L.-es-L., president of the Institute of Esperanto at Geneva. Lord Haldane was very interested to hear what great progress the international language was making abroad, especially in eastern countries like China and Japan, there being now upwards of a hundred papers published in Esperanto, and more than two thousand societies devoted to its use and propaganda throughout the world. The Minister of War was pleased to learn that officers of some foreign armies were now using Esperanto for Red Cross service. When asked if Esperanto could be introduced into the British Army, Lord Haldane said that we were "the most conservative nation in the world," and he could make no promises. Monsieur Privat, who was very sympathetically received by Lord Haldane, laid stress on the great influence of the Esperanto movement in the promotion of international peace. In bidding him adieu, Lord Haldane said he would watch with more interest the progress of Esperanto. The Esperantists did well to spread their language first among the commercial middle class of all countries.

Esperanto and the Press.—That the Press is helping to keep the auxiliary language well before the public is shown by the numerous cuttings received from our news agency. Among papers in which correspondence on Esperanto has been appearing lately are: *The Guardian*, *Keighley News*, *The Star*, *Wandsworth Borough News*, *Midland Daily Telegraph*, *Bath Herald*, *Sidcup Times*, *Cromer Post*, *Band of Hope Chronicle*, *Yorkshire Telegraph and Star*, *Evening Mail*, *Bradford Daily Argus*, *Newcastle Chronicle*, *Western Daily Mercury*, *Bromley District Times*, *Evening Standard* and *St. James' Gazette*, *Western Daily Press*, *Weekly Times and Echo*, etc. We have not space to give names of journals which have contained reports of Esperanto meetings, coming events, etc.

COMING EVENTS.

Birmingham.—A social evening will be held on Saturday, April 20, at Lund's College, Paradise-street, when "A Norman Conquest" will be presented by the members. Visitors cordially invited.

Easter Esperanto Week-end.—Readers are reminded that this will take place from April 4 to 9, at Ambleside. The Esperantista Hejmo for the occasion is Smallwood House, where accommodation has been arranged for eighty guests. It is hoped that every Northern group will take the opportunity afforded by the one-day railway excursions, and send a strong contingent to take part in the Monday celebrations. All intending to take part should write without delay to Mr. A. Tuke Priestman, 7, Welbury-drive, Bradford, in case they have not already done so.

The Fifth British Esperanto Congress.—The Esperantists of Dublin and the neighbouring districts desire to intimate that a hearty Irish welcome awaits all the members of the 5th B.E. Congress who shall visit Dublin, the Chief City of Ireland, on the conclusion of the Congress.

The following provisional programme has been arranged:—MAY 29: Reception and social evening at the Modern Language Society. MAY 30: Visits to the sights and places of interest in the city. Luncheon. Social evening. MAY 31: Excursion to Glendalough,

which will occupy the entire day (cost, lunch at hotel included, 8s. 6d.).

Full arrangements will be published in the May number of the B.E.

N.B.—It would much assist in completing arrangements if all who intend to come would signify their intention to the Secretary of the Reception Committee as soon as possible.—CHARLES P. BLACKHAM, 14, Garville-avenue, Rathgar, co. Dublin.

La Société Française pour la Propagation de l'Esperanto.—Will hold its annual congress at Paris on Saturday and Sunday, April 13 and 14. A theatrical performance in Esperanto, a public banquet (many prominent Parisians will be present), and excursions have been arranged. It is hoped that many Esperantists from abroad will take part. For further particulars apply immediately to S-ro G. Zigler, 25 rue des Blancs-Manteaux, Paris IV.

British Socialist Party.—We are informed that at the Easter Conference of this body a resolution is on the agenda to the effect that "Esperanto be one of the official languages of the party in all its international relations." All Esperantist socialists are urged to get their branches to instruct delegates to support this energetically, and see to it that the motion is not allowed to fall!

Conducted Visits to Museums.—During April, for practice in speaking Esperanto. Meet 2.30 p.m. April 13: Wallace Collection (Manchester Square W.). 20: Lord Leighton's House, 12, Holland Park-road, W. 27: Victoria and Albert Museum, S.W. May 4: National Gallery, W.C.

LONDON.

University College.—Under the auspices of this critical society a lecture on Esperanto was given last month by Mr. H. B. Mudie. Provost Dr. G. Gregory Foster occupied the chair.

Camberwell.—February 22, before the local branch of the Workers' Educational Association, a lecture on Esperanto by Mr. E. J. Harvey, president of the Emmanuel Esperanto Club.

London Club (Central).—The most successful event which has taken place for some time past was the "Flora Vespero" (February 23), arranged by Miss L. S. Grant, with the help of her sisters, Miss I. and Miss D. Grant. The entertainment consisted of a ceremonial speech, which perhaps erred in being somewhat too technical for a popular lecture in Esperanto, dealing, *inter alia*, with the various methods of fertilisation among flowers. The remainder of the programme consisted of songs and recitations bearing on flowers. This part of the evening was very much appreciated by the audience. One must not forget to mention the strenuous competition which gaily wound up this enjoyable evening. The two prizes for those who had translated most rapidly the names of flowers fell to Miss Lawrence and the secretary (who, by the way, was handicapped!). Our blind member, Miss Morrison, acted as rose-queen throughout the evening.

General Meeting.—At the General Meeting, which took place on March 1, what was practically a vote of censure was passed on the Committee for omitting from the annual report a reference to the successful performance of Miss Schäfer in the Opéra Flamand in Antwerp. New officers for this year:—Mr. J. Bredall, F.R.G.S., Vice-President, Miss Florence Barker, B.A., Social Secretary, and Mr. Robert Robertson, Librarian (Lending Department). A hearty vote of thanks was passed to Mr. C. P. Isaac, late social secretary, who is shortly leaving London. The number of the Committee was reduced from 12 to 8.

Coming Events.—April 19: Improvizota Koncerto; April 26: Diskuto, "Kiu estas la plej bona Esperanta ĵurnalo?" Malfermos S-ro W. W. Mann, Editor, *British Esperantist*.—P.J.C.

THE PROVINCES.

Accrington.—This group is conducting a vigorous propaganda, both public and private. At the invitation of the Co-operative Women's Guild, Miss L. Iddon lectured on Esperanto before a highly interested audience.—Over two hundred persons took part in two whist drives arranged by the group, among them a number of Red Cross Workers. On both occasions good propaganda was made. A lecture on Esperanto, given before the Literary Society of the Independent Chapel, Oak Street, drew the largest attendance throughout the winter session.

Birmingham.—At the propaganda lecture given by S-ro Privat on the 13th of February at the Y.M.C.A. were present several members from the important social and literary centre, "The Cosmopolitan Club." The general secretary of the club, Mr. E. Elliott, has also been won over to the cause by one of the members, S-ro Alvarez, well known to Esperantists as a keen samideano. It is intended to arrange for a lecture at the club on Esperanto, to be given probably by a well-known London Esperantist, after which, it is hoped, a new Esperanto class specially for club members will be organised. It should prove a successful one, for the members of the club are truly "cosmopolitan" in spirit, and frequent allusions are made to Esperanto in the various departments of the club as a useful means of international peace and understanding.

On February 12 a lecture on "Baudelaire" was given by Mr. Edmond Privat before the Cercle Français in the University, and reported by several local papers. Mr. Privat afterwards visited the group, and spoke in Esperanto of his recent tour through Italy and Russia. On the 13th he spoke in English at the Y.M.C.A., with Rev. James Wylie in the chair, to an audience of over a hundred. He ended his lecture with an eloquent speech in Esperanto, which was much applauded. Short accounts appeared in the *Birmingham Daily Post* and *Birmingham Daily Mail*, under the heading "The Language of Peace." Some literature was sold, twenty new "Esperantianoj" being enlisted.

Buxton.—At a recent meeting of the Society four members performed with great success an original two-act comedy in Esperanto: "La Dando." A remarkable feature of the programme was the "reklamoj." Here is one of them:—

"Al la Kongres' de B. E. A.,
Je Pentekosto en Portruŝo,
Vi nepre devas iri, ĉar
Ne tion fari estus fuŝo!"

Dorking.—La unua propaganda kunveno farita en Dorking Public Hall, okazis Mardon vespere. Parolintoj S-ro Marchand, S-ro Long, S-ro Flügel. La venko farita de nia afero en Dorking estas kompleta. La popolo amasiĝas en la stratoj kaj krias "panon kaj Esperanton"! En la Literatura Instituto la tuta Biblioteko estis forbruligata kaj anstataŭata per Esperanta Biblioteko. En la oficejo de *Dorking Advertiser* ĉiuj presmaŝinoj estis detruitaj, kaj Esperanto oficejo estas starigata. La "parish church" fariĝis U.E.A. entrepreno. Strict Baptist chapel kaj ĉiuj aliaj sekvis baldaŭ la ekzemplon. La preĝejoj estas ornamitaj per verdaj standardoj. Eĉ la arboj, kiuj ĝis nun ne ankoraŭ havis foliojn, ekverdiĝas. La loka poliestro akceptis la titolon konsulo por virinoj.—La sama afero priskribata de malpli entuziasma persono estus: ke ĉeestis en la kunveno ĉirkaŭ 40 personoj, el kiuj de enskribiĝis por la kurso, komencita kun 19 lernantoj sub la instruado de S-ro Marchand. Kelkaj urbaj konsilantoj ĉeestis; la prezidanto de la urba konsilantaro, S-ro Harding, prezidis, kaj montris multe da intereso. S-ro Marchand ankoraŭ havis okazon paroli pri Esperanto en Dorking Adult School kaj en "evenings

for the people." Li faris ekspozicion, kiu nun daŭrigas en lia domo. Dorking Literary Institute akceptis elmetadi THE BRITISH ESPERANTIST kaj "Esperanto" en sia legejo.

Hailsham.—On March 4 Dr. Pollen visited the newly-formed group at the house of Mr. White, and gave members most encouraging particulars of the progress Esperanto is making in all parts of the world. Dr. Pollen has just returned from Germany and Holland, and found many Esperantists amongst the professional classes, working men, police, railway officials, and Army and Navy in those countries.

Halifax.—Owing to the steady growth of Esperanto in the neighbourhood, this group has found it necessary to take a larger room for meetings, and to hold Esperanto classes there on three nights of the week. The members will meet in future in the large room at *Hoyle's Restaurant, Gibbet-street*. The *Halifax Daily Guardian* and the *Halifax Evening Courier* report the activities of the group.—The secretary informs us that the new Socialist weekly, *The Anarchist*, is to have a regular Esperanto page. [Do not be alarmed, reader, if you happen to be an "individualist": Esperanto does not mean socialism! It merely has the power of uniting under its *neutral banner for international work* the most widely differing private opinions. Indeed, we are assured by a correspondent that several members of the Halifax group are just as keen against socialism as other members are for it.—RED.]

Hull.—February 22: Well-attended social in the Grosvenor Hotel, organised by the Esperantists. Piano, violin and 'cello music was given in charming fashion by Mrs. Phillips, Messrs. Phillips, Spillman, Elwin brothers, and Clark. Mr. A. Cowburn, official "orator" of the society, made a short speech on the aims of Esperanto. Recitations by Miss Vivian and Mrs. Bishoprigg, and "illusions" by Mr. C. Penn, were other pleasant items of the programme, to the contributors of which Major Rushworth voiced the hearty thanks of the audience. Mr. Vivian, president of the local group, expressed the hope that he would have the pleasure of meeting many of the guests as new members.—E.V.

Liverpool.—This group has lately been actively occupied on various matters of organisation. During the past few weeks they have had some very interesting lectures in Esperanto from various samideanoj: "Vojaĝo tra Holandujo," rich in happy memories of the "Sepa," by Mr. Brierley; "Esperanto laŭ idealo kaj sperto," from Mr. West, of St. Helens; "La Gregoria Kalendaro," by Mr. Eldon, of Manchester; and the poetic theme, "La bela sonĝo de l' homaro," treated from a practical point of view by the late secretary, Mr. Graham. The Saturday meetings, though devoted mainly to the more social side of the movement, are not without educational value. The "Drama Societo" is growing skilled in the language and also the dramatic art. It recently gave a successful performance of "La Pacientoj de la Kuracisto," and is now engaged on the three-act comedy by Schiller, "La nevo kiel onklo," to be performed on *Saturday, April 13*. Neighbouring groups please note! Another much appreciated social event was an Esperanto whist drive and dance.—R.P.G.

Margate.—Mr. Harrison Hill reports an interesting incident which occurred at Laleham School, after a recital of his on the occasion of a distribution of prizes by Dr. Twickell, Bishop of Polynesia. Dr. Twickell was quite sympathetic towards Esperanto, and promised Harrison Hill that he would not fail to help the cause by getting the islanders, when he returned to his home in Fiji, to learn the Esperanto version of that well-known song "Mia Juliet." As they were talking together

afterwards he informed Mr. Hill that there was a school in Fiji where every boy was taught something of the auxiliary language—the Levuka Public School, of which Mr. Garland Jones was head. The Bishop afterwards enquired what was the meaning of the star our “propagandist” was wearing in his coat, whereat Mr. Hester, the headmaster at Laleham, turned to his wife and said: “That is the star we saw in Holland,” and went on to tell of an interesting experience they had had recently on the Continent. “I was visiting Rotterdam,” he said, “with some of my boys from the school here, when by some mischance the steamer went off without us, leaving us in rather an unpleasant position. It was most important that we should start back for England that same night, but none of us could speak Dutch. As we were wondering what we should do, a man came forward from a tobacconist’s near by and accosted us in English. He soon gave us every information about the departure of the Hook of Holland boat, and clear directions as to how we should reach the other quay. His friendly services quite saved the situation, and we were most grateful to him. On my wishing, however, to make him a present by way of expressing the heartiness of our thanks, he would not hear of it. ‘No,’ he said, ‘the only recompense I want is the joy I have in doing you the service.’ ‘But why,’ I asked, ‘do you show such consideration towards strangers and foreigners?’ ‘Sir,’ he replied, ‘I am an Esperantist!’—May such true Esperantist spirit long endure!

Reigate.—Local Esperantists and others met on March 2 at an “at home” held by Mrs. Carl Flügel and Mr. J. C. Flügel at their residence, “Cravenhurst.” Among the many guests present to hear Mr. H. B. Mudie and Mr. Edmond Privat speak on Esperanto was the Mayor of Reigate, who said that as one who was “converted” he had no greater pleasure in odd moments, when he could get away from other work, than reading Esperanto. One of his volumes had travelled to town perhaps two thousand miles in order that if he had a few moments to read he might take the opportunity of doing so.

Sheffield.—A popular turn at the “Empire” Music Hall recently has been that of the Brothers Schwartz, the unique feature of which is the use made of Esperanto, and one which apparently is much relished by the audience. “Herr Schwartz”—says the *Sheffield Weekly News* in its Esperanto column—“became interested in Esperanto some two or three years ago, and immediately felt that the auxiliary could be used to do a great and much-needed service to the international theatrical world. With the help of his father and brother, he immediately founded the ‘Esperanto Variety League,’ which already has a membership of eight hundred musical artistes all over the world. When he visited Paris, he was requested by the Esperantists there to give his comedy, ‘The Broken Mirror,’ in Esperanto. He did so, much publicity being gained thereby for the movement. During the performance he called out from the stage: ‘Does anyone here understand Esperanto?’ The audience replying with one voice: ‘Jes, ni ĉiuj komprenas ĝin.’ Mr. Schwartz is now giving his amusing comedy in four countries, using three languages—German, French, and English—and occasionally Esperanto. In Sheffield, for instance, knowing one evening that many members of the local group were present, he made frequent use of the auxiliary language, and to the applause which greeted his admirable performance replied: ‘Vivu Esperanto!’

“But Mr. Schwartz is more than a clever actor; he is also an idealist, and hopes, by means of Esperanto, to better the difficult conditions under which his fellow artistes labour in making ‘contracts’ abroad. At the present time the most skilful actors confine their per-

formances to their own country, being unable to give them in other languages, but as Esperanto becomes more general, they will be able—and this is already possible in many large towns on the Continent—to act before an international audience without any linguistic hindrance. Interchange of the best actors between different countries will ensue, to the profit and pleasure both of performers and their audiences. We wish Mr. Schwartz every success in the work.”

Southport.—On February 7 a most interesting lecture was delivered at the New Jerusalem Church by the Rev. J. Ashby, on “A Visit to Belgium by the Esperantists.” There was a large audience. The lecturer said that he had always held that travel “gave a peculiar zest to life, broadened the mind, dispersed prejudice,” and had an idea “that the whole of the human race had a common interest, which would be better realised as the nations understood one another more and associated more with one another,” but it was not until he became an Esperantist, and had attended Esperantist congresses abroad, that these ideas had become really deep-rooted convictions. The lecture, which was keenly appreciated, and showed what happy experiences are enjoyed by Esperantists touring abroad, was illustrated throughout with interesting limelight views. Some of the most famous cathedrals and churches and city buildings of Belgium were thrown on the screen, and their various interesting features described and recounted. There were also illustrations showing the extent of the literature of Esperanto, and the use which big commercial firms had made of the language to advertise their goods, many of the slides being from the B.E.A. collection. A detailed report, nearly a column in length, was given in the *Southport Guardian*.

Sutton.—*March 1*: Most successful social meeting: songs, recitations, music, and also the unusual and interesting item of a solo on the Japanese violin. *February 8*: Lectures by Mr. A. S. Woollven on “My Trip to Canada”—in which was clearly shown the utility of being an Esperantist, for Mr. Woollven, on his arrival was met by a *samideano*, who gave him all information he needed. On the return journey he also met an Esperantist, a former member of the Sutton group. *March 13*: Public lecture on Esperanto by Mr. J. Bredall, F.R.G.S., before the local Congregational Guild. Interesting discussion. Literature sold. Leaflets and pamphlets distributed. Mr. Bredall was asked to give a further lecture later on in the year.

Swinton (Rotherham).—The two classes hitherto held on Mondays and Tuesdays have now been amalgamated, and meet on Tuesdays at 8 p.m. in the Swinton Wesleyan Church. On March 5 the members of the Rotherham Y.M.C.A. group visited Swinton. Mr. Norman Roberts, the instructor and founder of the Rotherham group, gave a lesson touching on the principal points of the grammar. The two groups intend to exchange further visits.

IRELAND.

“**Esperanto and Police Work.**”—An interesting article on this subject, by Constable P. A. Byrne, appeared in a recent issue of the *Royal Irish Constabulary Magazine*, giving particulars of the remarkable progress Esperanto is making among the police on the Continent. It is of interest in this connection to hear from another Irish Esperantist that at the International Congress in Antwerp last August he met an officer of the Detective Service in Paris, who said he had been corresponding with three members of the Constabulary.—We are glad to learn that a small but energetic centre has been formed in Dublin, where every information and assistance is given to policemen to acquire the language, at the nominal cost of 5s. per quarter. The address is the School of Languages, Lincoln-place.

Dublin.—On March 12, Dr. G. Jameson Johnston, F.R.C.S.I., gave a lantern lecture on Esperanto in Dublin University, before the united Biological and Experimental Societies. The local press continues to give considerable publicity to our movement; on one day we received cuttings from the *Freeman's Journal*, *The Evening Mail*, *The Evening Telegraph*, *The Dublin Express*, and *Ireland's Own*. There is even an advertisement relative to the forthcoming Esperanto Congress at Cracow in the programme of the Theatre Royal! In the *Evening Mail* also appears an interesting letter from Dr. Johnston, dealing with the question:—

What is the use of Esperanto when one has learnt it? "As one of the thousand or so delegates or 'Konsuloj' of the Universal Esperanto Association," says Dr. Johnston, "I have been asked for information about art in Dublin from Italy, bee-keeping and the organisation of the medical profession from Spain, the butter and egg trade from Belgium, meat distribution from Paris, savings banks from Bulgaria, missing relatives from the United States, anatomical studies from Iceland, etc., etc. Recently a Dublin firm, which uses Esperanto extensively in its foreign trade, rang me up to inquire about a firm in Buda-Pesth. My information that the head of the firm in question is a delegate of the U.E.A. appeared to satisfy all the requirements of the Dublin firm."—Evidently a U.E.A. delegate has to be something of a walking encyclopædia!

SCOTLAND.

Edinburgh.—One of the most entertaining evenings ever spent in the Edinburgh Society was on February 28, when a mock breach-of-promise trial took place. The whole proceedings, which were in Esperanto, were cleverly arranged by Mr. D. R. Tullo, S.S.C. The examination and cross-examination of witnesses gave scope for a capital exhibition of conversational Esperanto.—On March 6 the grupanoj listened with pleasure to a paper on "La angla kiel internacia lingvo," sent to the society by Miss Helen Fryer, London.—On March 13 the members discussed various proposals with reference to arrangements to be made for the International Congress of 1915, which it is hoped will take place early. The discussion was opened with an interesting paper by Mr. James Robbie, secretary of the Scottish Esperanto Federation.—A new learners' class has been started in the Morningside district under the able guidance of Mr. William Harvey, F.B.E.A. The class meets in Springvalley Gardens Hall on Tuesdays, at 8 p.m.

Glasgow.—The very successful winter session of this group came to a close on March 11 with a concert, largely attended by friends. Mr. Luyken, author of the Esperanto novel, *Paŭlo Debenham*, has visited the group several times recently, and encouraged the members with words of good cheer. There are good prospects of a big meeting next session.—A.A.

Peebles.—On February 21 Mr. Robert Black gave a lecture on Dr. Zamenhof to a large audience in the Lawson Memorial Church Hall. It was followed by a practical demonstration of Esperanto by Mr. W. M. Page, Edinburgh, who showed by means of coloured cards the construction of the language, sang two songs, and exhibited magazines, business catalogues, and literature, which made a great impression. At the close of the meeting a dozen grammars were sold, and a considerable quantity of literature distributed.

St. Andrews.—An excellent lecture on the international language was given in the Council Chamber on Feb. 22 by the Rev. J. Beveridge, of Dundee, in place of Mr. Edmond Privat, who was prevented by illness from attending. Provost Herkless presided.—*La samideanoj ĝojos sciigi, ke S-ro Privat nun pli bone fartas.*

THE FEDERATIONS.

North-Eastern.—Under the auspices of this Federation, members belonging to the groups at Newcastle, Gateshead, Middlesbrough, Stockton, and Blackhill met at Darlington on March 2, for the purpose of transacting their periodical business. Later in the evening a meeting was held at the Temperance Institute, to which the public were invited, when songs and recitations were given in Esperanto and English. In the absence of Mr. A. C. Boyde, Mr. Baker Hudson, the Middlesbrough librarian, presided. Mr. J. Mathieson (Blackhill) gave an interesting address on the value of Esperanto as an auxiliary language from the commercial, international, and other standpoints, and Mrs. Wright (Gateshead) spoke on Esperantism. An amusing duologue, "Sensacia Afero," was given in Esperanto by the author, Mrs. Woof, and Miss Hope. Reports were printed in the *North Star* and the *North Mail*.

Lancashire-Cheshire.—The *Manchester City News* of March 2 prints a long report of the last quarterly meeting of the Federation. Among the many interesting and suggestive proposals made in connection with the work of the coming session was a recommendation by the committee with regard to the organisation of an *Esperanto Eisteddfod* as a means of provoking and stimulating talent on the part of Esperantists in the two counties. Much appreciated was a report by the indefatigable Rev. Father R. Basil Primavesi as to the practical and novel methods of propaganda adopted in Warrington, and as to the successful meeting there on February 14, when the Mayor and Mayoress favoured the society with their presence. The April meeting of the Federation is to take place in Stockport at the invitation of the local group, on which occasion the Mayor has kindly consented to extend a civic welcome. *Antaŭen Esperanto!*

GREATER BRITAIN.

Australia.—We have received from Mr. A. L. Sullivan, secretary of the MELBOURNE group, a most encouraging report of Esperanto activity in the town during the past year. The very successful Esperanto Congress held at ADELAIDE—reported in the January B.E., and see also the opening speech made on the occasion by the Governor of South Australia, Sir Day Hort Bosanquet, printed in this number—has gained considerable publicity for the movement. Noteworthy items of the year's happenings are: The foundation of a new Esperanto group at OAKLEIGH by Mr. Clark; a visit from a Polish gentleman acquainted with Dr. Zamenhof; the publication by the SYDNEY Tourist Bureau of a series of post-cards of New South Wales scenery, with descriptive text in Esperanto; a visit from Mr. Cadell, secretary of the BRISBANE Club; the receipt of an official letter from The United Clerks' Association of Australia requesting information concerning Esperanto. Altogether the past year was a record one in the history of the movement, both in Victoria and the whole Commonwealth. Such events as the formation of a new Club and a new Group, the establishment of Esperanto Hall (the Melbourne Esperanto Officejo), the First Australian Esperanto Congress, and the foundation of the Australian Esperantist Association undoubtedly prove that our beloved language is now an established and recognised fact in Australia as elsewhere.—We learn also that the FREMANTLE (W. Australia) paper, *The Golden Gate*, has initiated a weekly "Esperanto Corner." We have also the pleasure this month of welcoming a new affiliated group in this town. *Bonvenon kaj gratulojn!*

Gibraltar.—Among the decorations which welcomed Their Majesties King George and Queen Mary here on their way homeward from India, the green

standard conspicuously hoisted by local Esperantists was not the least pleasing and significant.—Useful propaganda was also made on the occasion of a concert in the Assembly Rooms in aid of the Elementary Catholic Schools on January 26, among those present being the Governor, Sir Archibald Hunter, Lady Hunter, Admiral F. E. Pelham, and the Colonial Secretary, Sir Frederick Evans, with Lady Evans.—C.J.E.

Fifth British Esperanto Congress.

PORTRUSH, 25TH—28TH MAY, 1912.

Official Circular and Programme.

Dates.—Members should arrive in Portrush on Saturday morning, 25th May, so as to join in that afternoon's excursion to the Giant's Causeway, and should remain for the Propaganda Meeting on Monday evening, and the excursion to Glenariff on Tuesday. This will involve leaving England on Friday night, 24th May, and getting back on Wednesday morning, 29th May.

All arrangements for the four Congress days will be made by the Congress Committee, and will begin with breakfast in Belfast on Saturday morning, and end with dinner in Belfast on Tuesday evening. Members need only therefore book as far as Belfast, and will have no trouble arranging for travelling or accommodation in Ireland. They also may feel assured that their stay will not cost them more than the amounts stated. They will find the journey to Ireland rapid and comfortable, and the thought of the crossing should deter no one from coming.

Portrush.—The centre of Esperanto life during the Congress will be the Town Hall, Portrush—one minute from station. The *Akceptejo* will be in the Minor Hall, and the Large Hall will be our *Renkontejo* and *Babilejo*. The use of the Reading Room will also be free to members. Arrangements have been made with drivers of Irish outside cars at Portrush and Coleraine to drive Congress Members at 2s. 6d per hour, per party of four.

Programme (subject to slight modification).

SATURDAY, 25TH MAY.

- 5—7 a.m.—Steamers arrive in Belfast.
- 7.45 a.m.—Local Esperantists meet the steamers to guide Members into the town.
- 8 a.m.—Breakfast.
- 9.15 a.m.—Special train leaves for Portrush.
- 11.10 a.m.—Special train arrives Portrush.
- 2 p.m.—Special trams leave for Giant's Causeway (see January *British Esperantist*).
- 3 p.m.—Arrive Causeway.
- 6.30 p.m.—Special trams return to Portrush.
- 7.30 p.m.—Arrive Portrush.
- 9 p.m.—Official welcome to Members by Portrush Urban District Council, and short informal concert in Town Hall.

SUNDAY, 26TH MAY.

- 10 a.m.—Esperanto service in Holy Trinity Church.
- The whole afternoon will be left free to be spent as Members individually desire. Excursions recommended :—
- (1). Walk to Ramore Head, East Strand, and White Rock.
- (2). Walk or drive to Dunluce Castle.
- (3). Walk or drive along coast road to Portstewart, where a Propaganda Meeting might be held.
- 7.30 p.m.—Service in Methodist Church in Esperanto and English.
- 9 p.m.—*Babilado* in Town Hall.

MONDAY, 27TH MAY.

- 9 a.m.—Annual General Meeting of B.E.A. in Town Hall.
- 2 p.m.—Leave by train for Coleraine.
- 2.45 p.m.—Sectional and Masonic (see p. 73) Meetings. During the afternoon the excursion can be taken up the beautiful River Bann to the Salmon Leap. Through the kindness of the Bann Rowing Club, who have placed their fleet of boats at the disposal of Members, this can be done by water, as well as on foot. Those who prefer to drive can do so, but cost of this is not included in Congress amount. Though those who attend the meetings will have time to see the Salmon Leap, the whole afternoon can easily be spent on the river.
- 8 p.m.—Official Welcome to Members by the Coleraine Urban District Council, and Propaganda Meeting in Town Hall, Coleraine.
- 10.45 p.m.—Special late train to Portrush.

TUESDAY, 28TH MAY.

- 8.50 a.m.—Leave Portrush by train for Glenariff. (All should make a point of taking this excursion—see February *British Esperantist*).
- 11 a.m.—Arrive Parkmore (nearest station).
- 1 p.m.—Lunch in Glenariff.
- 4.15 p.m.—Depart Parkmore.
- 6.50 p.m.—Arrive Belfast.
- 7.15 p.m.—Dinner in Belfast.
- 9 p.m.—Steamers leave for England.
- Cost.**—The cost for the whole Congress, including literature, badge, board, lodging, excursions, and travelling, from breakfast in Belfast on Saturday to dinner in Belfast on Tuesday, both included, will be : With first class lodging, £2 8s.; second class lodging, £1 13s. 6d.; third class lodging, £1 7s. 6d.
- Provisional Congress Cards* will be sent on receipt of postal order for 1s. 6d., or transpagilo for Sm. 0.750 (which cannot be refunded under any circumstances, but which will be deducted from the final payment), together with detailed information about travelling, fares, luggage, and all other necessary particulars. We earnestly request that those Members who think of coming, and who have not yet applied for these cards, will do so as soon as possible, so that we may know how many to arrange for.

For the Congress Committee,

FREEMAN W. CROFTS, Hon. Sec.,
Railway Station, Coleraine.

Bela estas Esperanto.

Bela estas Esperanto,
Dolĉa, kiel sorĉa kanto :
Ĉarmas forte la oreĵon
Kaj briligas l' esperstelon.

La homaron ĝi fratigas,
Kaj l' amsenton pligrandigas :
Ĉiujn lingvojn ĝi superas ;
Ĝojon ĝi al ni liveras.

Malfermigas ĝi la korojn,
Plibonigas eĉ la morojn ;
Esprimplena ĝi ja estas,
Tion ĉiu nun atestas.

Tial mi kun grand'espero
Deziroigas ke sur tero,
Disvastiĝu ĝi senlime :
Ĝin kreskigu ni sentime.

R. WHITAKER, Bradford

Posta Kesto.

Dankon plej koran sendas Moskva esperantiano, petinta letere helpi *rusan blindulon*, vojaĝontan sole Londonon, al la jenaj diversmaniere priservintaj samideanoj: S-ro Hirsowski, del. en Varsovio; F-inoj Kabe, Motard kaj Fromm; S-ro Max Coblenzer, Ges-roj Zapater; S-ino De Chalmot kaj la Esp. Societo en Köln; Leŭt. Léclancher kaj S-ro Perrin en Calais; Pastro Austin Richardson, Frato Isidore kaj S-ro Mathieux en Bruselo; S-ro Finez en Dovero; Ges-roj Blaise kaj S-ro Phillimore en Londono.

S-ro G. W. Lee, prezidanto de la Bostona Esp. Societo, deziras sciigi pri kiom eble da ekzemploj de praktika apliko de Esperanto por komercaj celoj, por propagandi ĉe siaj samlandanoj en la venonta kongreso de Komercaj Ĉambroj en Boston. Li petas, ke oni sendu al li el ĉiuflanke Esp. prospektajn, reklamfoliojn, gvidlibrojn, katalogojn, cirkulerojn, k.t.p. Lia adreso: 147, Mill-street, Boston, U.S.A.

Ŝanĝo de la ĵurnalo "Dia Regno," monata organo por internacia Kristana Misio per Esperanto. De la 1-a de Januaro tiu ĉi ĵurnalo regule enhavas literaturan aldonon: "La Stelo de l' Feliĉo." La ĵarabono je la gazeto kaj aldonon kostas 1,500 Sm.; je la gazeto sen aldonon 1,000 Sm. Kiu intencas aboni, postulu senkosten specimenon de S-ro Paul Hübner, Dellbrück ap. Köln (Germanujo).

Council Meeting, B.E.A.

Held at the offices of the Association on March 11. **Present:** H. D. Akerman, Miss D. E. Bellamy, Miss M. L. Blake, P. J. Cameron, B. Chatterton, C. E. Cowper, G. J. Cox, C. A. Fairman, J. C. Flügel, Miss L. S. Grant, Harrison Hill, Miss C. M. Holmes, A. Honeysett, Miss E. A. Lawrence, B. E. Long, Rhodes Marriott, H. Bolingbroke Mudie, S. A. Perkins, R. Robertson, Miss A. Schafer, F. M. Sexton, A. Sharp, J. M. Warden. **In attendance:** W. W. Mann, E. A. Millidge, the Secretary. Mr. Mudie in the chair, afterwards Colonel Pollen.

Co-operation with Provincial Councillors.—A communication was read from the Rev. J. C. Rust stating that he was unable to make a report as arranged to the present meeting. Mr. Cox, however, stated that the Committee would report at the following meeting.

"British Esperantist."—Mr. Long read a report of

the provisional recommendations which the Committee had formed at its first meeting, and stated they were not yet able to submit a definite proposal. He stated that the Committee would meet later in the evening, to read a considerable amount of correspondence which had been received on the subject, and hoped to be able to make a full report at the next meeting.

Esperanto Day.—A letter was read from the Shepherd's Bush Exhibition, Ltd., stating their willingness to arrange for an Esperanto Day at the White City, and offering the use of the Congress Hall for the occasion. It was decided to organise an Esperanto Day, and it was agreed that the day should be Saturday, June 15 next. The following were elected a committee (with power to co-opt) to look after the details:—Mr. G. J. Cox and Mr. H. B. Mudie.

June Council Meeting.—It was decided that the Council Meeting in June should be held on Monday, 17th, in order to meet the convenience of provisional Councillors who may attend the White City meeting.

Esperanto Propaganda League.

PRESIDENT: Mr. HARRISON HILL.

HON. SEC.: Mr. A. BLOTT, 39, Broadway, Stratford, E.

Objects.—To spread a knowledge of Esperanto and enrol recruits.

Subscriptions, 1s. per annum, payable in advance, and new recruits who are commencing to learn the language are entitled to a sixpenny text-book free, or its equivalent in suitable Esperanto literature.

Each member is pledged to endeavour to enrol at least one recruit each year. Failing to enrol one in any one year, he shall at the end of the year pay 2s. as his subscription for the following year. If he enrolls two or more recruits during the year, he shall not be called upon to pay a subscription for the following year.

A form of pledge to the above effect is to be signed by members on joining.

All the funds of the League, after paying working expenses, will be devoted to the propaganda.

The official organ of the League will be THE BRITISH ESPERANTIST, and from time to time the number of members of the League shall be published in its columns.

The present number of members is 52.

For information and forms of pledge for signature by members apply to Secretary.

Guarantors, 1912.

Adams, A. J., Hastings	...	...	£50	Flügel, J. C., Reigate	...	...	£500	Nix, J. P., Eastbourne	...	...	£30
Alexander, R. R., Kingston-on-Thames	...	...	20	Freke, Mrs. A., London	...	...	10	O'Brien, Miss E., London	...	...	10
Anderson, D. S., Sutton	...	...	10	Fryer, Miss A., West Didsbury	...	...	20	Page, W. M., Edinburgh	...	...	10
Applebaum, J., Liverpool	...	...	10	Gill, J. A., Tunbridge Wells	...	...	20	Pearson, M., Sheffield	...	...	20
Bailey, H. T., London	...	...	100	Goodliffe, F. A., Letchworth	...	...	50	Peck, A. D., Thornton Heath	...	...	10
Barbor, R. C., Dublin	...	...	10	Gueritte, T. J., Surbiton	...	...	20	Peckover, Miss P. H., Wisbech	...	...	100
Barnes, C. E., Brackley	...	...	20	Hall, A., Sheffield	...	...	10	Phillimore, W., London	...	...	40
Bartholomew, Mrs. A. M., Letchworth	...	...	50	Harper, W. W., London	...	...	10	Pointer, Mrs. M., St. Neots	...	...	10
Bellamy, Miss D. E., London	...	...	50	Hipsley, F. W., Birmingham	...	...	10	Pollen, Dr. J., London	...	...	250
Beveridge, Rev. J., B.D., Dundee	...	...	10	Hollis, G. Mercer, London	...	...	100	Priestman, A. Tuke, Bradford	...	...	20
Black, R., Peebles	...	...	250	Holmes, J. T., Bradford	...	...	10	Purvis, Miss D. V., London	...	...	10
Blackett, E. R., Bath	...	...	20	Howlett, Miss A. B., Norwich	...	...	20	Robertson, R., London	...	...	10
Blaikie, J., London	...	...	20	Inman, Miss Z. A., Halstead	...	...	10	Ross, A. W., London	...	...	30
Blake, Miss M. L., London	...	...	10	Johnston, G. M.D., London	...	...	40	Rust, Rev. J. C., Soham	...	...	30
Blott, A., Westcliff-on-Sea	...	...	100	Jones, H., Swansea	...	...	10	Sach, H. E., Croydon	...	...	10
Boorman, A. C., High Wycombe	...	...	10	Kalisky, P., London	...	...	10	Senior, Rev. C. J., Buckingham	...	...	20
Bredall, J., Croydon	...	...	100	Kennedy, D., Glasgow	...	...	10	Sharpe, R., Torquay	...	...	100
Buchan, Miss A. M., Shropham	...	...	10	Knowles, Mrs. C., York	...	...	10	Shaw, F. W., Didsbury	...	...	100
Chatterton, B., London	...	...	100	Lawrence, Miss E. A., London	...	...	30	Skeen, Miss L., Sunbury Common	...	...	10
Clegg, H., London	...	...	50	Leadley, L. H., York	...	...	10	Sultzberger, M., Croydon	...	...	30
Coombe, J. Newton, Sheffield	...	...	20	Legge, Dr. R., Mickleover	...	...	20	Surrage, Wm., London	...	...	10
Cox, G. J., London	...	...	10	Mariott, Mrs. Rhodes, Ashton-on-Mersey	...	...	20	Taylor, S., Buxton	...	...	10
Craig, R. A., Shrewsbury	...	...	30	Megahy, B., Preston	...	...	20	Tredgold, R. R., London	...	...	20
Crofts, F. W., Coleraine	...	...	50	Millidge, E. A., Dulwich	...	...	50	Walker, Rev. S. R. M., London	...	...	10
Crowley, J. H., Letchworth	...	...	10	Milner, Miss M. E., Leek	...	...	10	Warden, J. M., Edinburgh	...	...	500
Duckers, J. A., Carlisle	...	...	10	Moody, R. H., Burma	...	...	10	Way, A. G., Ealing	...	...	10
Fairman, C. A., London	...	...	50	Morgan, A. J., Coventry	...	...	10	Willis, F. C., Tewkesbury	...	...	10
Farmer, G. Noble, London	...	...	50	Mudie, T. R.	...	...	50	Wilson, J., Leek	...	...	10
Finez, J. M., Dover	...	...	10	Munro, Miss A. M.	...	...	10				
								Total	...	...	£4,280

The British Esperanto Association (Incorporated).

CANDIDATES FOR MEMBERSHIP.

EXTRACT FROM RULES.—"If no objection shall be lodged within fourteen days, the Secretary shall inform the candidate that he is admitted as a member."

S. J. M. BRADSHAW, M.D., Dalkey, co. Dublin; Dr. A. A. BURRELL, Carrick Manor, Monkstown, co. Dublin; Mrs. M. DEANE, 19, Hallville-road, Mossley-hill, Liverpool; Miss A. M. DICKENSON, Alexandra Club, Stephen Green, Dublin; L. E. DUST, 21, Keith-street, Wanganui, New Zealand; W. HARNDEN, 517, Canterbury-road, Gillingham, Kent; J. M. HUTCHESON, M.A., Park House, Oban, N.B.; A. S. LIDIARD, 28, Princes-square, London, W.; J. A. MACINTYRE, Central Telegraphs, G.P.O., Cape Town South Africa; W. G. NEALE, 29, Grosvenor-square, Dublin; T. L. PHILLIPS, "Crofton," Heathfield-road, Terenure, co. Dublin; R. T. THORNTON, Fitzwalters, Eastbourne; Mrs. E. TILLOTSON, Balmoral Crescent, Surrey-hills, Vic., Australia; Rev. J. B. WHITE, Rectory, Wakerley, Stamford; W. WHITE, 408, Stanstead-road, Catford, London, S.E.; R. B. M. WILKINS, 21, Therapia-road, East Dulwich, S.E.; Mrs. F. WILLETT, Hill-rise, Anstey, nr. Leicester; Prof. R. WOODHOUSE, 116, Grafton-street, Dublin.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

*A. W. JACKSON, London, N.E.; *Miss A. A. JONES, *Miss A. E. MARTIN, G. W. RANDALL, *EMILE MÜLLER, London, N.; *Miss E. I. CANN, *L. G. GABRIEL, E. R. ROBERTS, London, N.W.; Miss B. S. KERR, R. HARGREAVES, Wm. CARTBRIGHT, F. HOLLAND, Rishton, nr. Blackburn; J. H. CHAPMAN, R. JEZNER, *Wm. SMITH, Wishaw, Scotland.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

*Miss J. WYNTER, Highgate, N.; *Miss W. E. TAYLOR, Coventry; Miss M. B. LIGHTFOOT, Carlisle; Miss C. M. HANNAFORD, E. A. BUDGE, Hobart, Tasmania; W. H. WILSON, Kendal.

NEW FELLOW.

GEORGE GIBBENS, Richmond, Surrey.

* Denotes that the candidate has passed with distinction.

Delegate Councillors.

To replace those named in "Annual Circular."

H. D. Akerman, Miss D. E. Bellamy, J. Bredall, P. J. Cameron, Miss L. S. Grant, S. A. Perkins, and C. F. White, for the London Esperanto Club.

Donations.

(January and February).

Nelson Esperanto Group	...	...	£0	5	0
Dr. J. W. Hayward, Birkenhead	...	...	0	13	4
A. M. Mirrieles, London	...	...	2	2	0
E. Whitley, M.A., Oxford	...	...	0	6	8
J. Bredall, F.R.G.S., London	...	...	1	0	0

Council Meetings.

Notice is hereby given that the next meeting of the Council of the B.E.A. will be held on Monday, April 15th, at the Offices of the Association, 133, High Holborn, London, W.C., at 6.30 p.m. Following meeting, May 13th, at same place and hour.

H. CLEGG, Secretary.

Examinations in May.

The Examinations Committee begs to announce that on Monday, May 6, at the offices of the Association, Museum Station-buildings, High Holborn, W.C., will be held an *Examination for the Preliminary Certificate*, at 7 p.m., and on Tuesday, May 7, an *Examination for the Advanced Certificate*, at 6.30 p.m. Candidates should intimate as soon as possible their intention to be present.

Subscriptions, 1912.

Fellows, Members and Affiliated Groups are respectfully informed that subscriptions for the year 1912 became due in every case on the 1st January, 1912.

Owing to the change in the date of the financial year made by the members in June, the past "year" consisted of eight months only. It has, therefore, been decided that members and others renewing for the year ending 31st December, 1912, may do so by paying two-thirds of the full amount of the subscription due.

H. CLEGG, Secretary.

Fako de Korespondado Internacia (F.K.I.).

Sub tiu ĉi rubriko oni enpresas malgrandajn anoncojn de tiuj el niaj legantoj, kiuj deziras korespondadi kun alilanduloj. Ĉiu anoncanto devas pagi ses pencojn (25 spesdekojn) por trilinea enpresaĵo kiel sube (pli ol tri linioj po tri pencoj por ĉia komencita linio); ĉiu MEMBRO de la Asocio havas la rajton fari unu enpresaĵon senpage. *Bonvolu skribi legeble, rekte al la Redakcio.*

27. **Moravio (Aŭstrio).**—S-ro Tyl Jaroslav, *Prostrjov, Olomoucka*, 57, deziras korespondadi kun ĉiuj gesamideanoj per il. poŝtkarto. Resp. ĉiam kaj tuj. (88).
34. **Cambridge (Anglujo).**—S-ro C. McPherson, 60, *Devonshire-road*, deziras korespondi kun alilandaj samideanoj poŝtkarte aŭ letere, kaj interŝangi poŝtmarkojn britajn aŭ alilandajn.
66. **Bury (Anglujo).**—F-no L. Burton, 57, *Alfred-street*, deziras korespondadi kun ne-angleparolanta franco aŭ germano.
67. **High Wycombe Bucks, Anglujo.**—S-ro Cyril C. Couchman, 6, *Castle-terrace, Castle-street*, naturisto, deziras korespondi kun samideanoj en Ĝilio kaj Brazilio pri papilioj.
68. **Gillingham (Kent), Anglujo.**—S-ro W. Harnden, "The Moorings," 517, *Canterbury-road*, deziras korespondi kun alilandaj samideanoj.
69. **Barcelona (Hispanujo).**—S-ro Mariana Ferran, *Calle Marconi, 14*, deziras interŝangi ilustr. p.kartojn, p.mkojn kun alilandaj gesamideanoj, ĉiam kaj tuj respondos.
70. **Rangoon (British Burma).**—S-ro M. Parr, 36, *Crisp-street*, deziras korespondadi kun alilandaj samideanoj.
71. **Odessa (Rusujo).**—S-ro A. Bliči, *Poste-restante*, per p.karto ilustr. Ĝiam respondos. (89).
72. **Siberio Azia Rusujo.**—S-ro P. Bezrukih, *Krasnij Jar, Zabajkala Oblast*, instruisto, deziras por sia geografia kurso poŝtkartojn kun katakterizaj vidaĵoj de la jenaj lokoj: Kimruja karbminejo, Liverpool (haveno), Manchester (kotonŝpinoj), Newcastle (ŝipkonstruejo), Oxford, Cambridge, Chester, Plymouth, York, Glasgow, Aberdeen, Inverness, Lerwick (haringejoj), Dublin, Belfast, Galway, Cardiff. Interŝange li sendos vidaĵojn de Siberio kaj ĝia popolo.
73. **Patna (Hindujo).**—S-ro Bhagavan Prasad, *Monair*, komencanto, dez. kor. per il. pk. kun ges. alilandaj.
74. **Krakovo (Aŭstrio).**—S-ro Jan Zpěvák, *Krovoderska 19/1*, dez. kor. per il. p.k., el ĉiu landoj. Ĝiam kaj tuj respondos.

75. **Tunbridge Wells (Anglujo).**—S-ino Edith Hacker, *Hamilton House*, dez. kor. kun alilandaj ges.
76. **Praha (Bohemujo).**—S-ro C. Šmud, *Vršovice, Praha 4*, per il. p.k., ĉiam resp.
77. **Rondnici-n.-L. (Bohemujo).**—S-ro L. Knotek *Středni kospod skola*, dez. kor. per p.k. kun ĉiulandaj ges.
78. **S-ro H. M. Stevenson** anoncas, ke lia adreso nun estas: *P.O. Kestell, District Bethlehem, Orange Free State, Sudafriko*. Korespondantoj volu noti.
79. **Krakovo (Galicio).**—Banka Oficisto Rudolf Némota, *Rynek glówny 42*, dez. kor. per il. p.k. kaj interŝ. p.markojn ĉiuland. Ĝiam kaj tuj resp.
80. **Port Adelaide (S. Australio).**—S-ro Wm. Ellenberg, per adr. S-ro Short, *Crozier-st., Dockville*, dez. kor. per il. p.k.
81. **Zombor (Hungarujo).**—S-ro F. Nándor, *Deár Ferenc, Körut, 30*, dez. interŝ. p.mkojn kaj p.k. Povas sendi belajn p.mkojn el la Balkanaj landoj. Al ĉiu fidele resp.
82. **Moskvo (Rusujo).**—S-ro Serge Makarov, *Bojedomskij pereul, No. 18*, dez. kor. kun ĉiulandaj ges. per il. p.k. Resp. ĉiam.
83. **S-ro A. W. Ross, Bibiani, Ltd., Gold Coast** (olony, dez. sciigi geamikojn, ke lia adreso estonte estos: *The Mining and Metallurgical Club, 3, London-Wall, Londono, E.C.*
84. **Beckenham (Anglujo).**—S-ro R. W. Clark, B.Sc., instruisto pri scienco, 162, *Mackenzie-rd.*, dez. kor. kun alilandaj ges.
85. **Durban (Natalo, S. Afriko).**—S-ro G. H. Gibbs, komencanto, dez. kor. kun alilandaj ges.
86. **Siberio (Azia Rusujo).**—S-ro Petro Kabanov, *Zeya-pristan, Amursk oblast*, instruisto, dez. kor. per p.k. aŭ let. kun anglaj geinstruistoj.
87. **Dublin (Irlando).**—S-ro Peadar O. Maicín, 13, *Plás Tobair, Phádraig*, komencanto, dez. kor. kun alilandaj ges.